KÜRD DÎPLOMAT

xalqı mübariz və qəhrəman xalqdır
Heydər Əliyev

№ 16 (390) 3-9 İyul, Tîrmeh sal, 2017
Ji meha şûbatê sala 2003-a tê weşandin

Həftəlik İctimai-siyasi qəzet
Rojnama heftename civakî û sîyasî

Qiymətı: Hêjaye: 40 qəpik

Səh. 2

Varşavada Azərbaycan-Polşa biznes forumu keçirilib

Səh. 6

"MƏN FƏXR EDİRƏM Kİ, AZƏRBAYCANLIYAM!"

Səh. 16

Масуд Барзани: Время покончить с принудительным включением курдов в Ирак

Səh. 3

Gəncə şəhərinin içməli su təchizatı və kanalizasiya sistemlərinin yenidən qurulmasının 4-cü mərhələsinin təməli qoyulub

Səh. 3

Tərtərdə 2 iyul - Polis işçilərinin peşə bayramı günü münasibəti ilə tədbir keçirilib

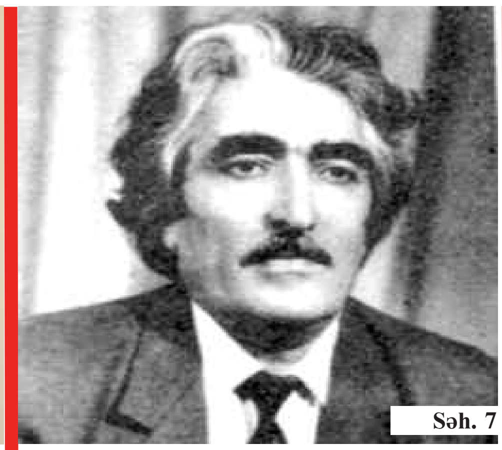
Səh. 7

VƏTƏNDAŞ

Səh. 7

Gotereke pirhewas

Şəddadİ Kürd dövləti Səh. 5

100 yıl önce bize söz verdiler Səh. 8

İŞİD mühasirəyə alındı Səh. 3

Kürdistan: İran'ın suyu kesmesi Referandumla alakalı Səh. 9

Kürdlər və Kürdüstan Səh. 4

Дорожная карта Курдистана Səh. 13

Səh. 9

AK Partili Atalay'dan referandum açıklaması: Kimseden müsaade istemek zorunda değiller

Səh. 10

Latif Epozdemir: Barzanî roleke dîrokî hildaye ser şanê xwe

Səh. 10

Mehmet Emîn Kardaş: Îro şansekî mezin ji Kurdan re heye

Səh. 11

Têmûrê Xelîl: Dema herî baş ji bo serxwebûnê hatiye

Varşavada Azərbaycan-Polşa biznes forumu keçirilib

Varşavada Azərbaycan-Polşa biznes forumu keçirilib. Prezident İlham Əliyev və Polşa Respublikasının Prezidenti Andjey Duda biznes forumun açılış mərasimində iştirak ediblər.

Polşanın iqtisadi inkişaf nazirinin müavini Tadeusz KOSCİNSKİ biznes forumda çıxış edərək dedi:

-Mən hörmətli prezidentləri və bütün qonaqları salamlamaq istəyirəm. İqtisadi İnkişaf Nazirliyi adından bütün iştirakçıları bu gün keçirilən biznes forumda salamlayıram. Bu, birgə keçirilən tədbirdir. Bu tədbirdə Azərbaycan Respublikasının Prezidenti cənab İlham Əliyev iştirak edir. Ümidvaram ki, bu gün məhz müzakirələr və fikir mübadiləri bizim iqtisadi inkişafımıza və Azərbaycan ilə Polşa arasındakı iqtisadi əməkdaşlığa zəmin yaradacaq.

Mən hesab edirəm ki, məhz Azərbaycan Polşanın Cənubi Qafqaz regionunda ən etibarlı və perspektivli tərəfdaşlarından biridir. Polşa Azərbaycan ilə münasibətlərin dərinləşdirilməsində maraqlıdır. Bu baxımdan son aylar ərzində hökumətlər səviyyəsində müxtəlif görüşlər keçirilmişdir. Biz ölkələrimiz arasında iqtisadi əməkdaşlığımızı qurmuşuq. Lakin onun bugünkü səviyyəsi mövcud iqtisadi potensiala uyğun deyil. Bunu nəzərə alaraq və xüsusən də bu əməkdaşlığın perspektivlərini görərək biz Azərbaycan Hökumətinin həyata keçirdiyi iqtisadi siyasəti öyrənirik. Bilirik ki, bu siyasət ölkənin bütövlükdə iqtisadiyyatının şaxələndirilməsinə və xüsusən də iqtisadiyyatın bütün digər sahələrinin inkişafına yönəldilib. Biz bilirik ki, Azərbaycan iqtisadiyyatın liberallaşdırılması istiqamətində bir çox addımlar atmışdır. Sərmayələrin qoyuluşu üçün Azərbaycanda münbit şərait yaradılmışdır. Bu baxımdan, həmçinin stimullaşdırıcı tədbirlər də görülüb ki, məhz investorlar cəlb edilsin, güzəştli kreditlərin verilməsi yolu ilə bu kimi iştirakçıların sayı çox olsun. Təbii ki, bu, iqtisadi münasibətlərimizə, ölkələrimiz arasındakı əlaqələrə müsbət təsir göstərir. Hesab edirik ki, bu gün məhz iqtisadi əməkdaşlığın, Polşa ilə Azərbaycan arasındakı əlaqələrin gücləndirilməsində bir çox imkanlar var. Məsələn, gəmi tikintisi, dəmir yolları, daşımalar, inşaat materialları istehsalı, maşınqayırma, energetika, sənaye, neft sənayesi, kənd təsərrüfatı, yeyinti məhsulları, kimya sənayesinin inkişafı baxımından bir çox imkanlar var.

Biz hesab edirik ki, iqtisadi inkişafımızda məhz yeni texnologiyaların araşdırılıb tətbiq edilməsində Polşa şirkətlərinin təcrübəsindən yararlanmalıyıq. Polşa tərəfi nəinki Azərbaycanın daxili bazarında öz iştirakını genişləndirilməsində maraqlıdır, o cümlədən Azərbaycan şirkətlərinin bizim ölkəmizin iqtisadiyyatının müxtəlif sahələrində iştirakına maraq göstərir.

Xanımlar və cənablar, hesab edirik ki, keçirilən bu biznes forum məhsuldar əlaqələrin qurulmasında bir çox imkanlar yaradacaq və əməkdaşlığımız bununla daha da genişlənəcək. Sağ olun.

* * *

Sonra dövlət başçıları biznes forumda çıxış ediblər.

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin çıxışı.

- Hörmətli cənab Prezident.

Xanımlar və cənablar, əziz dostlar.

Əvvəla, mən cənab Prezidentə məni Polşaya səfərə dəvət etdiyinə, mənə və bizim nümayəndə heyətinə göstərdiyi qonaqpərvərliyə görə bir daha minnətdarlığımı bildirmək istəyirəm. Bu gün biz əməkdaşlığımızın inkişafının yeni mərhələsinə qədəm qoyuruq. Mənim Polşaya səfərim çox uğurlu keçir. Biz bir çox sənədləri imzalamışıq. Onların arasında mən strateji tərəfdaşlıq və iqtisadi əməkdaşlıq üzrə Birgə Bəyannaməni xüsusi vurğulamaq istəyirəm. Bu, siyasi və iqtisadi əlaqələrimizin inkişafında yeni bir yol xəritəsini əmələ gətirir. Bəyannamənin adı bizim iqtisadi əməkdaşlığa necə önəm verdiyimizi göstərir. Bugünkü biznes forum onun digər bir göstəricisidir. Çünki biznes icmaları çox həssasdırlar və çox aydın başa düşürlər ki, bu gün Polşa və Azərbaycan arasında yüksək səviyyəli siyasi əlaqələr onlar üçün yeni imkanlara yol açır. Məndə olan məlumata görə, bu gün biznes forumda şirkətlərimiz arasında bir neçə razılaşma imzalanacaqdır.

Əlbəttə ki, ticarət dövriyyəmizin cari səviyyəsi bizi qane edə bilməz və bu gün biz cənab Prezident və nümayəndə heyətləri ilə ticarət dövriyyəsinin necə artırılması yollarını müzakirə etdik. İqtisadi əlaqələrimizə təkan vermək üçün və həmçinin ixrac potensialımızın yaxşı mənzərəsinin formalaşmasına dair əlverişli fürsətlər var. Yəni, biz bir-birimizə nəyi ixrac edə bilər və hansı birgə biznes layihələrini icra edə bilərik.

Polyak dost və tərəfdaşlarımızı çox sürətli iqtisadi inkişaf münasibətilə təbrik etmək istəyirəm. Bu gün Polşa ən yüksək iqtisadi artım sürəti, siyasi və iqtisadi sabitlik nümayiş etdirir. İnkişaf isə bu gün ölkənizin tərəqqiyə doğru yolunu gücləndirmək üçün çox yaxşı imkanlar yaradır.

Azərbaycana gəlincə, ölkəmiz nisbətən gəncdir, müstəqillik yalnız 25 il bundan öncə bərpa olunmuşdur. Biz keçən il bunu qeyd etdik. Bu illər transformasiya illəri - siyasi, sosial və əlbəttə ki, iqtisadi transformasiya illəri olmuşdur. Bu gün Azərbaycan, həmçinin çox yaxşı iqtisadi fəaliyyət nümayiş etdirir. 2004-cü ildən bəri iqtisadiyyatımız üç dəfədən çox artmışdır. Biz işsizliyi və yoxsulluğu 5-6 faiz səviyyəsinə qədər azalda bilmişik. Hazırda ümumi daxili məhsulun 70 faizdən çoxu özəl sektorun payına düşür və maliyyə ehtiyatlarımız xarici borcumuzdan 4-5 dəfə artıqdır. Beləliklə, iqtisadi və siyasi baxımdan Azərbaycan sabit və son iyirmi ildə 200 milyard dollardan çox sərmayə cəlb edə bilmiş bir ölkədir. Bunların təxminən yarısını xarici sərmayələr təşkil edir. Əlverişli investisiya mühiti və əcnəbi investorlar üçün çox etibarlı investisiya şəraiti şirkətlərə Azərbaycanda işləmək üçün yaxşı imkanlar yaradır.

Biz Polşa şirkətləri ilə həm Azərbaycanda, həm də Polşada tərəfdaş qismində müxtəlif layihələrdə çalışmaq istəyirik. Biz investisiya qoyuluşu ilə bağlı layihələrdə iştirak etmək istəyirik. Biz Polşa şirkətlərini Azərbaycanda həyata keçirilməkdə olan enerji, nəqliyyat, tikinti layihələrində tərəfdaş olmağa dəvət edirik. Biz onları podratçı qismində dəvət edirik. Biz şirkətləri Azərbaycanda və regionda bazar potensialı olan sahələrə sərmayə yatırmağa dəvət edirik. Hesab edirəm ki, belə yaxşı siyasi münasibətlərə və iqtisadi əməkdaşlıq üzrə aydın təsəvvürə malik olmaqla biz çox qısa müddət ərzində uğur qazana, ticarət dövriyyəsini, zənnimcə, bir neçə dəfə artıra və biznes icmaları üçün çox möhkəm təməl yarada bilərik.

Azərbaycan sərhədlərimizdən çox kənara uzanan olduqca önəmli enerji və nəqliyyat layihələrini həyata keçirir. Nəqliyyat sahəsində, cənab Prezidentin qeyd etdiyi kimi, biz artıq dəhlizlərin yaradılması üzrə birgə fəaliyyətə başlamışıq. Azərbaycan nəqliyyat dəhlizlərinin yaradılması üzərində uzun illərdir ki, çalışırdı və indi bütün zəruri nəqliyyat infrastrukturu artıq yaradılmışdır. Bizim bütün qonşularımızla şimal, cənub və qərb istiqamətində dəmir yolu əlaqəmiz var. Bizim bütün təyyarələri qəbul edə bilən altı beynəlxalq hava limanımız var. Bizim yükdaşıma donanmamız dünya miqyasında fəaliyyət göstərən ən aparıcı yükdaşıma donanmalarından biridir. Ölkəmiz regionla ən yeni magistrallar şəbəkəsi ilə birləşir. Biz daşımaların həcmini Xəzər dənizində yeni tikilmiş ən böyük liman vasitəsilə artırırıq. Onun birinci mərhələsi artıq fəaliyyət göstərir və növbəti il dəniz limanının tikintisinin tamamlanması bizə ən azı ildə 15 milyon ton yük və bir milyon ton konteyneri yükləyib-boşaltmaq imkanını verəcəkdir. Artıq Çindən Avropaya gedən sınaq konteyner qatarları Azərbaycandan keçir. Beləliklə, Şərq-Qərb nəqliyyat dəhlizi demək olar ki, icra edilib. Azərbaycan nəinki təkcə ölkə daxilinə sərmayə yatırmış, eyni zamanda, Gürcüstanda dəmir yolunu tikmək üçün 700 milyon dollardan çox maliyyə dəstəyi göstərmişdir. İndiki mərhələdə biz İranda dəmir yolunu tikmək üçün maliyyə dəstəyinin göstərilməsi məqsədilə iranlı qonşularımızla danışıqların ən son mərhələsindəyik. Bu dəmir yolu İran dəmir yollarını bizim dəmir yolları ilə birləşdirəcəkdir. Beləliklə, biz çoxsaylı dəhliz formatını, Azərbaycan ərazisindən keçən, Şimali Avropadan Hindistana qədər uzanan Şimal-Cənub və Çindən Qərbi Avropaya qədər uzanan Şərq-Qərb dəhlizlərini yaratmış olacağıq.

Polyak dostlarımızla üzərində çalışdığımız digər bir layihə isə Cənub-Qərb dəhlizidir. Bunu cənab Prezident də qeyd etmişdir və mən çox şadam ki, Polşa bizim tərəfdaşımızdır. Şimal-Cənub və Şərq-Qərb dəhlizləri vasitəsilə yüklərin Azərbaycan ərazisindən çatdırılma vaxtı ənənəvi marşrutlarla müqayisədə ən azından iki dəfə qısa olacaqdır. Çoxlu işlər görüləcək, var-dövlət əmələ gələcək və layihə özü ilə yeni əməkdaşlıq sahələrini gətirəcəkdir.

Həyata keçirdiyimiz və Avropada çox yüksək səviyyədə dəstəklənən digər bir vacib layihə "Cənub Qaz Dəhlizi" layihəsidir. Bu gün bu layihə Avropaya qazın çatdırılması üçün yeganə yeni mənbədir. Cənub Qaz Dəhlizi Azərbaycanın bir neçə il bundan öncə başladığı layihədir. Bu, dəyəri 40 milyard dollar təşkil edən və demək olar ki, artıq tamamlanan bir layihədir. Bizə bu layihəni 100 faiz tamamlamaq üçün 2-3 il lazımdır. İndi bu layihənin müxtəlif seqmentlərinin icrası 40-95 faiz arasındadır. Bu, Avropaya təbii qazın çatdırılması üçün digər bir mənbə olacaqdır. Bu, enerji şaxələnməsi, enerji təhlükəsizliyi, Avropa bazarlarına təbii qazın davamlı çatdırılması deməkdir. Biz cənab Prezidentlə bu sahədə əməkdaşlığın perspektivlərini müzakirə etdik. Azərbaycan Avropa bazarlarına neftin çatdırılmasında artıq etibarlı tərəfdaşdır. Bizim Polşa ilə əməkdaşlığımız da çox uğurludur. Beləliklə, əməkdaşlığımızın bu aparıcı qüvvələri qlobal enerji, nəqliyyat və təhlükəsizlik layihələri kimi mühüm əhəmiyyət kəsb edir. Lakin, eyni zamanda, onlar bu layihənin bir hissəsi olmaq üçün özəl şirkətlərə böyük imkanlar açır. Mən bir daha Polşa şirkətlərini bizim tərəfdaşımız olmağa dəvət edirəm. Biz daha sıx iqtisadi və işgüzar əlaqələr yaratmaq istəyirik. Polşa bizim üçün yaxın dost və nəinki Avropada, dünya miqyasında böyük potensialı və çox yaxşı mövqeyi olan bir ölkədir.

Bu gün həmkarım Prezident Dudanı böyük müvəffəqiyyət - Polşanın Birləşmiş Millətlər Təşkilatının Təhlükəsizlik Şurasına demək olar ki, iki yüz ölkənin dəstəyi ilə qeyri-daimi üzv seçilməsi münasibətilə təbrik etdim. Bu, ölkənizə beynəlxalq səviyyədə olan hörmətin və sizin etdiklərinizə verilən qiymətin əlamətidir. Əmin ola bilərsiniz ki, Cənubi Qafqaz və Xəzər regionunda sizin etibarlı dostunuz və tərəfdaşınız var. Bacarıqlı, sözünə əməl edən və əməkdaşlığımızı gücləndirmək istəyən dostunuz var. Əminəm ki, ölkələrimizin biznes icmaları imkanları ətraflı şəkildə nəzərdən keçirəcəklər. Əminəm ki, siz bu gün kənd təsərrüfatı, sənaye, turizm, əczaçılıq və böyük potensialı olan digər əməkdaşlıq sahələrində müxtəlif layihələri müzakirə edəcəksiniz. Biz bunu Prezident Duda ilə artıq müzakirə etdik və əminəm ki, müzakirələriniz və qarşılıqlı əlaqələriniz yaxşı nəticələrin hasil olunmasına gətirib çıxaracaqdır.

Bir daha sizi salamlamaq, forumda iştirak etdiyiniz üçün sizə minnətdarlığımı bildirmək və uğurlar diləmək istəyirəm. Çox sağ olun.

* * *

Sonra biznes forum işini müzakirələrlə davam etdirib.

Biznes forumda iqtisadiyyatın müxtəlif sahələrini təmsil edən 150-dən çox, o cümlədən Azərbaycandan 60-dan artıq iş adamı iştirak edib.

Forum çərçivəsində Azərbaycanın və Polşanın müxtəlif biznes qurumları və şirkətləri arasında ümumilikdə beş müqavilə və əməkdaşlıq memorandumu imzalanıb. ***president.az***

Gəncə şəhərinin içməli su təchizatı və kanalizasiya sistemlərinin yenidən qurulmasının 4-cü mərhələsinin təməli qoyulub

Gəncə şəhərinin içməli su təchizatı və kanalizasiya sistemlərinin yenidən qurulması Azərbaycan hökuməti və Almaniya İnkişaf Bankının (KFW bankı) birgə maliyyələşdirdiyi "II Açıq Kommunal İnfrastruktur Proqramı" çərçivəsində həyata keçirilir.

Təməlqoyma mərasimində Gəncə şəhər İcra Hakimiyyətinin başçısı Elmar Vəliyev, Azersu ASC-nin sədr müavini Etibar Məmmədov, Azər Aqrar Tikinti ASC-nin direktoru Bayram Həsənov, AMEA-nın Gəncə bölməsinin akademik katibi Fuad Əliyev və şəhər ictimaiyyəti iştirak edib.

Gəncə şəhər İcra Hakimiyyətinin başçısı Elmar Vəliyev tədbir iştirakçılarını salamlayaraq əlamətdar hadisə münasibəti ilə onları təbrik edib. Gəncə şəhərini içməli su ilə təmin etmək üçün Göygöl, Qızılqaya mənbələri və Şəmkirçay su anbarın;n seçildiyini deyən Elmar Vəliyev bildirib ki, Gəncədə yaranacaq tullantı suları gələcəkdə Samux rayonu ərazisində inşa ediləcək və məhsuldarlığı sutkada 120 min kubmetr olacaq təmizləyici qurğuda zərərsizləşdiriləcəkdir. Şəhərdə görülən bütün işlərin Prezident İlham Əliyevin Gəncəyə olan diqqət və qayğısı olduğunu qeyd edən İcra başçısı vurğulayıb ki, 3-cü mərhələ 3 ay müddətində yekunlaşdırılaraq 30-a yaxın küçənin asfalt örtüyünü çəkiləcəkdir.

Azersu ASC-nin sədr müavini Etibar Məmmədov layihənin birinci və ikinci mərhələlərinin artıq başa çatdığını deyib. Sədr müavini qeyd edib ki, bu mərhələ nəticəsində Gəncədə təxminən 80 000 abonent içməli su ilə təmin olunacaq. Etibar Məmmədov vurğulayıb ki, bu mərhələdə çərçivəsində həcmi 5000 kubmetr olan su anbarının, 195 km içməli su, 144 km kanalizasiya şəbəkəsinin, 41 km kollektorun və 2,3 km mikrotunelin inşası nəzərdə tutulur.

Azər Aqrar Tikinti ASC direktoru Bayram Həsənov Göygöl və Goranboy rayonlarında icra etdikləri layihələr haqqında söz açıb. Bayram Həsənov Azər Aqrar Tikinti adında layihənin bu mərhələsinin 30 ay nəzərtə tutulmasına baxmayaraq 24 aya tam keyfiyyətlə təhvil veriləcəyini bildirib.

AMEA-nın Gəncə bölməsinin akademik katibi Fuad Əliyev Gəncə sakinləri adından cənab İlham Əliyevə minnətdarlığını bildirərək Nizami yurdunda həyata keçirilən sosial infrastruktur layihələrdən söz açıb.

Daha sonra layihənin 4-cü mərhələsinin təməli atılıb.

Bildirək ki, layihə Gəncə şəhəri ilə yanaşı, Göygöl rayonunun Murovdağ qəsəbəsi, Hacıməlik və Mollacəlilli kəndlərini əhatə edəcək. Layihənin birinci mərhələsi çərçivəsində işlərə 2011-ci ilin avqust ayında başlanılmış, Göygöl su mənbəyində məhsuldarlığı saniyədə 200 litr olan yeni drenaj sistemi yaradılmış, Gəncə şəhərində həcmi 4000 kubmetr olan su anbarı tikilmiş və mənbədən anbara qədər 24,3 km uzunluğunda magistral kəmər çəkilib. Bu mərhələ üzrə tikinti işləri 2014-cü ilin fevral ayında başa çatdırılıb.

Layihənin ikinci mərhələsində Qızılqaya su mənbəyində bərpa-yenidənqurma işləri aparılmış, bu mərhələ çərçivəsində 4 km uzunluğunda magistral kəmər, ümumi tutumu 12000 kubmetr olan 3 ədəd anbar və 6,9 km uzunluğunda anbarlararası xətt inşa edilib. Gəncə şəhərinin içməli su tələbatının böyük hissəsi Şəmkirçay su anbarının yaxınlığında tikilən və məhsuldarlığı sutkada 140 min kubmetr olan sutəmizləyici qurğudan təmin ediləcək. Layihəyə əsasən bu mənbədən Gəncə şəhərinə saniyədə 1336 litr su veriləcək. 27,5 km uzunluğunda Şəmkirçay-Gəncə magistral kəmərinin inşası artıq başa çatdırılıb. Gəncə şəhərinin içməli su və kanalizasiya şəbəkələrinin tikintisi mərhələlərlə həyata keçirilir və ümumilikdə 855 km içməli su, 813 km kanalizasiya şəbəkəsinin tikintisi nəzərdə tutulur. Layihənin üçüncü mərhələsində 81 km içməli su, 70 km kanalizasiya şəbəkəsi çəkilib. Eyni zamanda şəhərdə 119 çoxmənzilli yaşayış binasının daxili şəbəkəsi yenidən qurulmuş, 7 minə yaxın sayğac quraşdırılıb.

Hazırda 350 min sakini olan Gəncə şəhərində əhalinin təxminən 45 faizi və ya 156 min nəfəri mərkəzləşdirilmiş qaydada içməli su ilə təmin olunur. Onlar qrafikli rejimlə su alır. Gəncə şəhərində 315 km uzunluğunda kanalizasiya şəbəkəsi mövcuddur və şəhərin təqribən 45 faizini əhatə edir. Tullantı sutəmizləyici qurğu işləmədiyindən tullantı suları Samux rayonu ərazisindəki boş sahələrə axıdılır.

Tərtərdə 2 iyul - Polis işçilərinin peşə bayramı günü münasibəti ilə tədbir keçirilib

2 iyul - Polis işçilərinin peşə bayramı günü münasibəti ilə Tərtər rayonunda tədbir keçirilib. Tədbir iştirakçıları öncə Ulu Öndər Heydər Əliyevin Mərkəzi Meydanda ucaldılmış abidəsi önünə tər gül-çiçək dəstələri düzüb, xatirəsini ehtiramla yad ediblər.

Sonra tədbir rayon Gənclər Mərkəzində davam etdirilib. Tədbiri giriş sözü ilə açan rayon polis şöbəsinin rəisi, polis polkovniki Rauf Məcidov tədbir iştirakçılarını Azərbaycan polisinin peşə bayramı günü münasibətilə təbrik edib, Azərbaycan polisiinin keçdiyi tarixi yola nəzər salıb, Azərbaycan polisinə Ulu Öndər Heydər Əliyevin hakimiyyəti illərində böyük diqqət və qayğının göstərildiyini, hazırda bu diqqət və qayğının Ulu Öndərin siyasi kursunun layiqli davamçısı respublika prezidenti cənab İlham Əliyev tərəfindən uğurla davam etdirildiyini vurğulayıb.

Tədbirdə çıxış edən Tərtər rayon İcra Hakimiyyətinin Başçısı Müstəqim Məmmədov peşə bayramı münasibəti ilə polis işçilərini təbrik edib, onlara çətin və şərəfli işlərində uğurlar arzulayıb.

Bildirib ki, 1993-cü ildə ulu öndər Heydər Əliyevin xalqın təkidli tələbi ilə hakimiyyətə qayıdışından sonra həyata keçirilən zəruri tədbirlər ölkənin ictimai-siyasi həyatında hərtərəfli islahatların gerçəkləşməsi ilə nəticələnib. Müsbət dəyişikliklərin fonunda hüquq-mühafizə orqanlarının, o cümlədən polisin fəaliyyətinin gücləndirilməsi, xalqa, dövlətə sədaqətli şəxsi heyətin formalaşdırılması və qanunun aliliyini əsas prinsip kimi qiymətləndirən əməkdaşların peşə xidmətinə cəlb edilməsi kimi önəmli addımlar atılıb. Ulu öndər Heydər Əliyevin rəhbərliyi altında həyata keçirilən islahatlar çərçivəsində daxili işlər orqanlarının fəaliyyətini, habelə insan hüquq və azadlıqlarının təmin edilməsi mexanizmlərini tənzimləyən qanunvericilik bazası yaradılıb, ölkədə mütəşəkkil cinayətkarlığa, sabitliyə təhdid yaradan təhlükələrə qarşı uğurlu mübarizəyə nail olunub, vətəndaşların dinc, əmin-amanlıq içərisində yaşamaları üçün zəruri şərait yaradılıb.

Tədbirdə iştirak edən rayon prokuroru Şıxəli Alməmmədov, Tərtər özünümüdafiə batalyonunun sabiq komandiri Pənah Məmmədov, Polis Veteranları İctimai Birliyinin rayon şöbəsinin sədri Qeys Qəhrəmanov çıxış edərək 99 illik tarixə malik Azərbaycan polisinin keşməkeşli olduğu qədər də şərəfli bir yol keçdiyini, tarix boyu Vətənə, xalqa sədaqətlə və ləyaqətlə xidmət etdiyini, dövlətçiliyin əsas sütunlarından birinə çevrildiyini bildirdilər.

Sonra rayon polis şöbəsi rəisinin şəxsi heyətlə iş üzrə köməkçisi, polis mayoru Ərşad Əhmədov daxili işlər naziri Ramil Usubovun şəxsi heyətə ünvanladığı təbrik məktubunu oxudu. Tədbirin sonunda Tərtər Rayon İcra Hakimiyyəti və rayon polis şöbəsi tərəfindən xidmətdə fərqlənən bir qrup polis işçisinə Fəxri Fərmanlar, qiymətli hədiyyələr və pul mükafatları təqdim edildi.

İŞİD mühasirəyə alındı

ABŞ-ın dəstəklədiyi Suriya Demokratik Qüvvələri (SDQ) Rakkada İŞİD üzvlərini tamamilə mühasirəyə

aldığını açıqlayıb. Kürd və ərəb qüvvələrindən ibarət demokratik qüvvələr İŞİD-in cənuba qaçmaq üçün istifadə etdiyi bütün yolları bağlayıb.

İŞİD-ə qarşı qurulan və ABŞ-ın rəhbərlik etdiyi koalisiyanın nümayəndəsi Ryan Dillon da Rakkaya cənubdan gedən bütün əsas yolların demokratik qüvvələrin nəzarətində olduğu bildirib. Açıqlamada qeyd edilir ki, SDQ bir neçə fərqli qollardan liderləri tərəfindən tərk edilmiş İŞİD-ə təzyiq göstərməyə davam edir və bunun sayəsində bu həftə Rakka və çevrəsindəki 20 kilometrlik sahəni İŞİD-dən təmizləyib. Demokratik Qüvvələr Rakkada ələ keçirdikləri yerlərdə İŞİD tərəfindən qazılmış yeraltı tunellər aşkar ediblər. Bu tunel şəbəkələr terror təşkilatının insanları kütləvi şəkildə qətl etmələri üçün istifadə edilirmiş.

Bütün bu hərbi uğurlara baxamayaraq, Rakka şəhərində hələ də 100 000 insan müharibənin ortasında köməksiz vəziyyətdə qalıb. BMT Rakkada bu ay ən az 173 insanın öldürüldüyünü açıqlayıb.

Publika.az

Kürdlər və Kürdüstan

Kürdlərin coğrafiyası və yerləşməsi

(Əvvəli 388-ci sayımızda)

Ancaq qadınlar üzlərini örtmür, camaat içində kişilərlə bir yerdə oturur və ümumi danışıqda öz sözlərini deyirlər. Soan göstərir ki, kəndlərdə dəfələrlə ev sahibəsi əri evdə olmayanda onu qəbul etmiş, oturub saxta utancaqlıq, ya da türk, fars qadınları kimi təvazökarlıq göstərmədən onula söhbət etmiş və yemək, içmək ehtiyatlarını səxavətlə onunla bölmüşdü. Əri gələndə qonağa hörmət əlaməti olaraq ev sahibəsi əri atını rahatlayıb içəri girənəcən qonağı tərk etmir. Heç bir rahibəlikdən söz ola bilməz. Gənclər bir-birini əla tanıyır. Kəbindən qabaq əsl görüşmə, sevişmə baş verir. Kürdün qəlbində eniş romantik hisslər hökm sürür. İyirmi il bundan qabaq, Souq-bulaq yaxınlığında qəribə bir hadisə baş verdi. Gənc avropalı xanım bir kürdə vurulmuşdu. Konsulun və valideynlərinin nəsihətinə baxmayaraq, müsəlmançılığı qəbul edib əri ilə qaldı.

Kürdlərdə boşanma çox asandır. Mübahisənin qızğınyerində bəzən and içirlər ki, əgər razılığa gələ bilməsələr mütləq ayrılacaqlar və doğrudan da a yrılırlar. Sonra peşimançılıq əri incitməyə başlayır. O, öz keçmiş arvadını yenidən evinə gətirməyə şad olardı. Ancaq qanuna görə bu, mümkün deyil. Qadın aradakı fasilədə ancaq baqa bir kişiyə gedib boşanandan sonra əvəlki ərinə gələ bilər. Şəhərlərd əhətta ilk boşanmanın nəticələrini ləğv etmək üçün, bu üsulu pulla icra etməyə razılıq verən xüsusi peşəkarlar var. Bu zaman çoxlu kürd lətifələri həsr olunmuş bir sıra qui pro quo baş verir. Bütün bunlar əsasən şəhərlərə aiddir. Köçərilərin adəti isə sadə və ciddidir.

Kürdlərin «ronu» adlı xüsusi yallı rəqsi var. Oyunun başçısı bir əlində bükülü yaylıq tutub, o biri əli ilə əl-ələ tutuşmuş oyunçuları aparır. Bir dəfə bu rəqs varlı bir kürd mülkədarının evində mənim şərəfimə təşkil olunmuşdu. Barabanın müşaiyəti ilə zurna çalan kimi bütün kürd qadınları beş dəqiqəni içində təzə donlarını geydilər, başlarına kapora oxşayan papaq qoydular, sürmələndilər və kişilərlə növbələşib düzülərək böyük həvəslə axşama qədər öz ağır ayaqlarını yerə döyərək oynadılar. Kürdlərdə, şübhəsiz ki, qadının öz fərdiyyəti vardır. Məs, ağlı və gözəlliyi ilə fərqlənən ananın adı oğlunun adının yanında yazılması əsassız deyildir. Mən hər hansı bir «BaniriŞaşan», yəni Şaşanın oğlu Banar anasının şöhrətini hər yana yayır. Qadının qəbil əbaşçısı olması, qəbiləni tamamilə ona tabe olmasına aid çox misallar çəkmək olar. Məsələn, məlumdurk i, həkari türklər tərəfindən idarə tutulanda dairə qadın tərəfindən idarə olunurdu. (Hartman) Süleymani yaxınlığında kiçik Hələbçə şəhərində bizə 1914-\cü ildə osman paşa Cafın dul qadını məşhur Adil əxanımı görmək qismət oldu. Bir neçə il bundan əvvəl o, faktiki olaraq bütün dairənin müdiri idi. Bu iş türklər tərəfindən nominal olaraq onunərinə tapşırılmışdı, o isə heç vaxt öz yerində olmurdu. Soan fars taciri adı altında bir müddət onun kiçik həyətində yaşamış və onun öz təbəələrini idarə etmək, mühakimə etmək və bu zaman cürbəcür parçaların alınması, ev təsərrüfatının idarə olunması kimi qadın işlərini unutmamasını olduqca maraqla təsvir etmişdir. İndi Gənc Türklər hökuməti Hələbçəyə əsltürk məmuru göndərib və Adilə xanım istefada bir qədər etibardan (gözdən) düşmüş kimi yaşayır. O, özünü böyük ləyaqətlə aparır. O, bizim düşərgəyə bir yığın gəliin və qulluqçuları ilə gəlmişdi. Və həvəslə şəklini çəkdirməyə razılıq verdi. Oğluna verilmiş hədiyyəyə görə təşəkkürünü fransızca yazılmış məktubla bildirmişdi. Sonra məlum oldu ki, məktubu Sennə şəhərində katolik missionerindən fransız dilini öyrənmiş gərc bir kürd yazmışdı. Bizim ekspedisiyanın yeganə avropalı xanımına hələbcədə yaşayan qadınların son dərəcə diqqət göstərməsi, faktı yəqin ki, Adilə xanımın qadın adını böyük tutması ilə izah olunur. Gələn xanıma baxmaq üçün qarşımıza çoxları çıxmışdı. Sonra qatıq, tuş, yumurta və s. ibarət təbrik hədiyyələri ilə, dəstə ilə görüşə gəlib çadrımızı əhatə edənlərin əlin-

В. Ф. Минорскiй

КУРДЫ.

ЗАМѢТКИ и ВПЕЧАТЛѢНIЯ.

(Съ приложенiемъ карты).

Персидскiе курды — шеккаки.

ПЕТРОГРАДЪ.

Типографiя В. Ө. Киршбаума, Дворц. пл., д. М-ва Финансовъ.

1915.

dən macal yox idi. Bu zaman bizim qonaqların əxlaqı, tərbiyəsi 7qəribə idi. Nə bir kobud sual, nə bir yersiz, istehzalı gülüş. Hamısı yeni həyattərzinə maraqla baxırdılar. Verdiyimiz yeməyi qəbul edirdilər və tam inamla öz işlərindən danışırdılar.

Kürdlər, ümumiyyətlə uşaqsevəndirlər. Hər bir başçının yanında onuncu, ya on ikinci oğlu – sevimli pintibalası qurdalanır. Çox vaxt dağlarda igid bir kürdü qocalığının ümidini qucağına almış görürsən. Mənim qabaqkı səfərlərimdən bir səhnə yadıma düşür. Bir dəfə bizim karvanımız uçurumun üstündəki dar yolla gedirdi. Birdən dağlanı arxasından bizim üstü müzfəki keçi cığırında iki adam göründü. Qabaqda yüngül geyinmiş kürd, görünür yoxsul kəndlidir, qucağında əski-üsküyə bükülü xəstə uşağı gətirir. Ardınca ərinin yükünü yüngülləşdirmək üçün onun xəncərini götürmüş mehriban, ancaqqüssəli sifətli arvadı gəlirdi. Aydın oldu ki, uşaq damın üstündən yıxılıb və özündən gedib. Valideynlər onu qonşuluqda yaşayan ara həkiminə göstərməyə tələsirdilər. Şərqdə həkim kimi tanınmış avropalıları görən kimi ana atın yüyənindən yapışıb ayaqlarından öpməyə başladı ki, onun uşağını xilas etsinlər. Bu səhnədə çoxlu səmimiyyət və cansıxıcı dərd vardı. Antiteza kimi yadıma kürdlərin təhlükəyə, ölümə nifrəti və bir kürd naçalnikinin «Ancaq öz yatağında ölmək biabırçılıqdır. Əgərmənə güllə dəysə, və məni evə gətirsələr, hamı sevinəcək ki, mən necə lazımsa ölmüşəm.» Bəlkə də bu sərt fəlsəfəyə kürd anaları da şərikdirlər. Ancaq bədbəxt qadının dərdi onların qəlbinin daha zərif telləri barədə inandırıcı təsəvvür yaradırdı.

Bir çox qəbilələrə bölünmüş, müxtəlif coğrafi şəraitlərdə yaşayan, yüksək mədəniyyətin səviyyəisnə çatmayan, cilalanmamış nəhayət, demək olar ki, öyrənilməmiş bir xalqın xarakteri haqqında tam və ətraflı təsəvvür yaratmaq mümkün deyil. Bütün bu deyilənlərə ayrı, ya başqa xalqlarla, xüsusilə, xristianlarla bir yerdə yaşamaqdan asılı olaraq kürdlərin xarakterindəki bəzi fərqləri də əlavə etmək mümkündür. Hamını eyni həyat şəraiti birləşdirən yerdə, hətta dövlət hakimiyyəti olmasa da1 bəzi qaydaya oxşarlıq yaranır. Sülemani, Sour-bulaq və b. Şəhərlərdə kürdlər daha yaraşıqlı olurlar.

Döyüşkənlik elementləri az olan həyat (Azərbaycan türkləri – şiələr, erəmnilər kimi) şübhəsiz ki, kürdləri pozur. Burada ikimənəviyyat yaranır – biri zərbəyə zərbə iləcavab verənlər üçün, o birinin zəifliyi isə ancaq gücünvə qənimətin asanlığı ilə tovlayıb başını aldadır. Güc alicənab və mərd olmalıdır. Təsəvvürü uzun və zərif sivilizasiyanın məhsuludur. Ancaq faktiki olaraq onu aşağı təbəqələrində insan hələ insan üçün canavardır, zəiflik nəinki nu daşıyan üçün məhv edicidir, eyni zamanda güclülər üçün də pozucu təsir göstərir. Ancaq xırda maraqlardan yuxarıda duran dövlət hakimiyyəti kürdlərlə başqa xalqlar arasındakı münasibəti bərabərləşdirə və qaydaya sala bilər. Ancaq İran özünün dinc müsəlmanlarından kürdləri qorumaqda acizdir. Ancaq Türkiyədə kürdlər sistematik olaraq ermənilərin üstünə qısqırdılır. Və bu siyasi intiriqanın vəhdəti, cəzasız zənginləşmə perspektivi ilə kürdlərdən də mədəni xalqların davam gətirməyəcəyi aldatma idi…

Beləliklə, biz mahiyyət etibarilə üç müxtəlif probelmdən ibarət olan «kürd məsələsi»nə yaxınlaşdıq. Birincisi və ən əsası kürdlərlə ermənilərin birgə yaşayışını yoluna qoymağa aiddir. Atırladaq ki, ermənilər ancaq Van gölü yaxınlığında mütləq üstünlük təşkil edirlər. Şübhəsiz, onlar daha çox inkişaf etmiş element kimi öz ziyalılarından ibarət təcrübəli başçılara malikdirlər və ədalətli rejimdə öz layiqli mədəni üstünlükləre nail ola bilərlər.

1) Bir dəfə kiçik kürd şəhəri Saqızda dövlət nümayəndələrinin tamamilə olmadığı bazar və küçələrdə qaynar həyatın olmasından heyrətə gəldim.

Ancaq erməni kəndlilərinin bu yerdə də öz səviyyələriilə oturaq kürdlərdən çox üstün olduğunu iddia etmək olmaz. Yuxarıda artıq göstərildiyi kimi ucqar (dikiy) mahallarda tamamilə kürdcə danışan erməni icmaları var. Erməni kəndlərində yaşayan – bəzən qarət etmə, bəzən qorxudan qonşuları şirnikdirməklə – müsəlmanlardan kasbdır.

Ümumiyyətlə, kürd-erməni ərazisinin

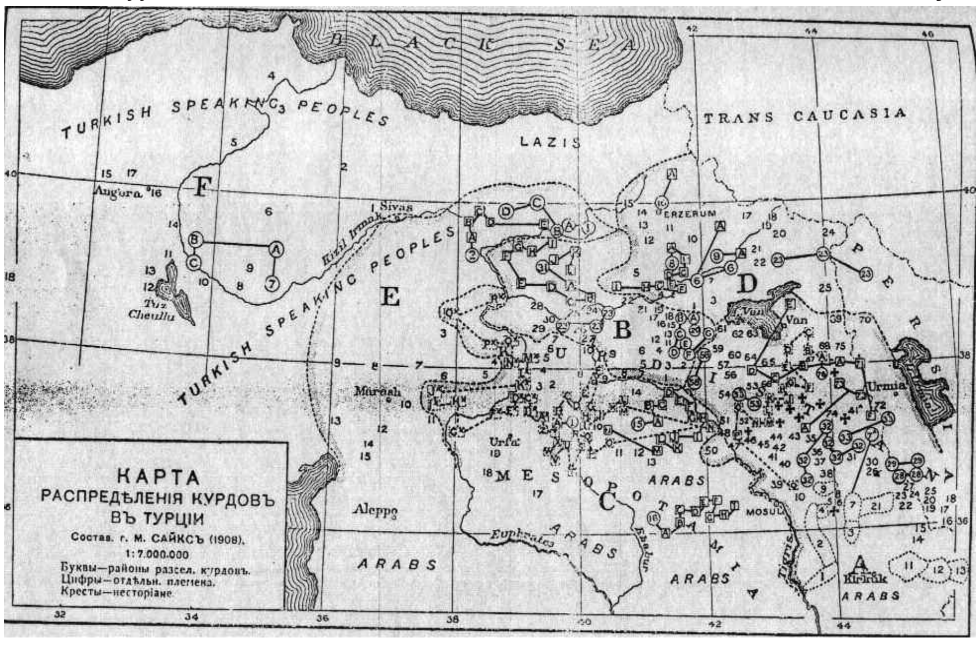

qarışıq əhalisinin gələcəkdə ağır fəlakətlər törədə iləcəyi nəzərə alınmayıb. Əgər indiki türk hakimiyyətsizliyi və haqsızlığı götürülsə, onda çoxəsrlik qonşular olan erməni və kürdlər nə səbəbə öz aralarında modus vivendi-ni elə yaratmasınlar ki, kürd heyvandarlığı erməni sənətkarlığı və əkinçiliyinitamamlasın. Hələlik çox gərgin milli ehtirasların toqquşma qorxusu olduğu üçün yuxarı qüvvələrin nəzarəti və eyirxah vasitəçiliyi lazım idi.

Qeyd edək ki, metorianlarda kürdlərin qarışıq yaşadığı həkaridə keçən əsrin 40-cı illərindən erməni qırğınına bənzər bir şey baş verməyib1. Görünür, köhnə zamanlarda ermənilərlə kürdlərin münasibəti də daha hamar imiş. Erməni yazıçısı Abovyanın onlar haqqında rəyi çox məşhurdur. O, 1846-cı ildə yazmışdı "döyüşkənlik, səmimilik, düzgün, öz başçılarına sonsuz sədaqət, verdiyi sözə dəqiq əməl etmək, qonaqpərvərlik, qan intiqamı və hətta yaxınqohumlar arasında qəbilə düşmənçiliyi, oğurluq, soyğunçuluq ehtirası, qadına sonsuz ehtiram – bütün xalqa xas olan ümumi məziyyətvə keyfiyyətlər bunlardır".2 İlk baxışdan görünür ki, bu xarakteristika çox xeyirxahdır. Həta onu bəzi hissələri çox şişirdilib. Məsələn, mən kürd düzlüyü və səmimiyyətinin altın-

1) Biz xirstianların üstünlük təşkil etdiyi əşirət pestorianlarını deyil, şimalda və şərqdə ayrı-ayrı kəndlərdən danışırıq.

2) Abovyan eləbu mənada kürdlərin «cəngavər» adlandırır. Bax. Lerx, issledovaniya. 1.28.

3) Və burada Rusiyaya getmiş və heç birsənədi olmayan kreditorlara kürd musa bəy təərfindən borcun qaytarılmasını xatırlatmaq lazımdı, (Mayevski) ya da Azərbaycanda ödəniş vaxt keçmiş kürd mülklərinin erməni tacirlənin əlinə keçməsi.

Dan qol çəkməyə cəsarət etməzdim. Amma bütün bunlar «yeni erməni ədəbiyyatının atasının» kürdlərə qarşı düşmənçiliyinin olmadığının göstəricisi kimi xüsusilə əlamətdardır.

Kürd məsələsinin ikinci tərəfi kürdlər arasında milli hərəkatın şübhəsiz mövcudluğudur. Onların əksəriyyəti başqa xalqlardan təcrid olunmuş şəkildə cənubda yaşayır. Başında ehtimal ki, ən mühüm kürd qəbilə başçılarının durmağa çalışdığı hərkatın necə təzahür edəcəyini demək çətindir. Ancaq söhbət nə qədər ki, türklərin kürdləri udmağından xilas olmaqdan gedir siyasi düşüncə və ən sadə həqiqət ari kürdlərə1 öz dilini, xalqını tam müdafiə etmək, yazı və məktəblər yaratmaq imkanı verilməlidir. Bir daha qeyd etmək lazımdır ki, ayrı-ayrı qəbilələr nə qədər vəhşi olsalar da, kürdlər heç də hər hansı bir ibtidai poleneziyalılar kimi zəif ağıllı irq deyillər. Əksinə, onların beynində, görünür, mədəni fikri təfəkkürü mənimsəmək üçün heç bir maneə yoxdur. Çoxlu kürdlər türk, xüsusilə hərbi məktəbini keçiblər. Bu vaxta qədər inkişaf etmiş kürd yazısının olmaması-nı hər hansı bir anlayışın ifadəsini bacararaq türkcə yazıb oxumaq əvəz etmişdir. Türkiyə və İranda2 kürdlərdən bir sıra məşhur xadimlər çıxıblar. Kürdlər özləri belə hesab edirlər ki, türk ordusunda, daha çox Süleymaniyədən olan minə qədər zabit həmvətənləri vardır. Nəhayət, kürdlərin roluna üçüncü baxış vardır. Onlar Şimali Mesapatamiyanı dövrələmiş bir zolaq kimi yerləşiblər.

1) Hər halda belə bir ad, məsələn bolqarların slovanlara aid edilməsindən az hüquqa malik deyil.

2) Məs. Böyük vəzir Səid paşa, görkəmli siyasi xadim Mayıl Babanzadə, məşhur Əmir-Nizam (Azərbaycanın general qubernatoru və s.)

(Ardı var)

Səhifəni Hazırladı: Tahir Süleyman

ŞƏDDADİ KÜRD DÖVLƏTİ

Azərbaycan tarixən çox millətli ölkə kimi tanınmışdır. Əlverişli coğrafi mövqeyə malik olan Azərbaycanda müxtəlif etnik mənşəyə malik olan xalqlar əsrlər boyu birlikdə yaşayaraq müasir Azərbaycan xalqının formalaşmasında yaxından iştirak etmişlər Antik Yunan Roma müəllifləri-Miletli Hekatey, Lampsaklı Xaron, Lidiyalı Ksanf, Herodot, Knidli Ktesi, Ksenofont, Strabon, Tit Livi və s. Azərbaycanda yaşayan müxtəlif tayfalardan bəhs etmişlər. Məşhur yunan coğrafiyaçısı Strabon (e. ə. 63-b. e. 23-cü illər) Albaniyada (müasir Azərbaycan Respublikası) yaşayan 26 tayfanın adın çəkir. Pəhləvi, erməni, ərəb, fars, Suriya mənbələri Azərbaycanda yaşayan müxtəlif dillərdə danışan xalqlar barədə məlumat verir. Ərəb müəllifi İbn Hövqəl Qabh(Qafqaz) dağlarında 360 dildə danışıldığın göstərir. Digər məşhur ərəb səyyah-coğrafiyaşünası və tarixçisi əl-Məsudinin yazdığına görə Qafqazda hər birinin öz hökmdarı və başqalarının anlamadığı dili olan 72 xalq yaşayır.

İrandilli xalq olan kürdlər Azərbaycanın aborigen sakinləri olub qədim dövrlərdən müasir Azərbaycan və Ermənistan ərazilərində yaşamışlar. Mənbələrdə kürdlər müxtəlif adlarla yad edilmişdir. Məsələn, erməni mənbələrində kürdlər daha çox marlar(midiyalılar) adlanır. Sasanilərin hakimiyyəti dövründə (III-VII əsrlər) kürdlər regionun əsas etnik ünsürlərindən biriydi. Təsadüfi deyil ki, ərəb mənbələri Şirvan və həttda Dərbənddə də kürd məskənlərinin olmasından bəhs edirlər. Ərəb işğalı prosesində ərəblərlə azərbaycanlılar arasında bağlanan müqavilədə Balasakan və Savalan kürdlərinin adlarının çəkilməsi kürdlərin yadellilərə qarşı mübarizəsini və əsas etnik qüvvələrdən biri olmasını göstərir. Təsadüfi deyil ki, Ərəb xilafətinin parçalanması nəticəsində yaranan feodal dövlətlərinin əksəriyyətində hakim sülalələr kürd mənşəli tayfalar olmuşlar. Hətta türk mənşəli Sacilər dövlətinin (889-941-ci illər) sonuncu hokümdarı Deysəm ibn İbrahim ibn Şadluyə mənşəcə kürd olmuşdur. Belə tanınmış kürd sülalələrindən biri dəAzərbaycanın və bir sıra qonşu ölkələrin hərbi siyasi tarixində fəal rol oynamış Şəddadilər sülaləsidir. Bu sülalə X əsrin ortalarından XII əsrin sonunadək Cənubi Qafqazın Gəncə, Arran-Naxçıvan, Dvin və Ani əmirliklərində hakimiyyət başında olmuşlar. Görkəmli Azərbaycan tarixçisi, t. e. d. professor M. X. Şərifli 1978-ci ildə nəşr olunmuş "IX əsrin ikinci yarısı- XI əsrlərdə Azərbaycan feodal dövlətləri " monoqrafiyasında Şəddadilər dövləti haqqında qiymətli məlumatlar verir. Üstündən xeyli vaxt keçməsinə baxmayaraq ilkin mənbələr əsasında yazılmış bu əsər öz əhəmiyyətini indi də saxlayıb. Bu sayımızdan başlayaraq bu əsərin Şəddadilər dövlətindən bəhs edən hissəsini bəzi dəyişiklik və əlavələrlə diqqətinizə çatdıracağıq.

Gəcə Şəddadilər dövləti X əsrin II yarısında əmələ gəlmişdir. Bu dövlətin ərazisi əsas etibarilə şimalda Kür çayı, cənubda Araz çayı, şərqdə Beyləqan nahiyəsi, qərbdə Xunan qalasına(Al-İstakhri. Kitab Masalik al-Mamalik, ed. de Goeje, BGA, t. I Lugd. Batav, 1870, səh. 193) qədər uzanan Arran torpaqlarını əhatə etmişdir. Məlum olduğu kimi , Arran vilayətinin ərazisi ayrı-ayrı dövrlərdə öz sərhədlərini dəyişmişdir. İstəxri Arran vilayətindən bəhs edərkən göstərir ki, Arranın sərhədi Dərbənddən Tiflisə və Araz çayı yaxınlığında Naxçıvan adlanan yerə qədər çatır(Yenə orada, səh. 190). İbn Hövqəl Bərdə haqqında bəhs etdiyi zaman onu Ümmür-Ran , yəni Arranın anası hesab edir. (İbn Haukal. Liber imaginis terrae. ed. J. H. Kramers. Lugd. Batav 1939, səh. 337)o göstərir ki, Arranda Bərdə, əl-Bab(Dərbənd) və Tiflisdən böyük şəhər yoxdur. Beyləqan, Varsan, Bərdic, Bərzənc, Şamaxiya, Şirvan, Laican, Şabran, Qəbələ, Şəki, Cənzə(Gəncə), Şəmkür vəXunan isə kiçik vilayətlərdir;şəhərləri gözəl, eyni böyüklükdə və məhsuldardır, yararlı təsərrüfat sahələrinə malikdir. (Yenə orada, səh. 342). Müqəddəsi "Əhsən ət –təkasim fi-mərifət əl-əkalim" əsərində yazır ki, Arrana gəldikdə o dəniz ilə Araz çayı arasında yarımada şəklində olub bütün vilayətin təqribən üçdə birini təşkil edir. Məlik çayı vilayəti ortadan bölür, onun paytaxtı Bərdədir. (Descriptio imperii moslemici auctore, ed. M. J. de Goeje, Lugd. Batav, BGA, t. III, 1872. Səh. 373)

Arran ölkəsi və buradakı şəhərlər haqqında Yaqut Həməvi belə yazır:"Arran ərəb adı deyildir , bu geniş ölkədir və çoxlu şəhərləri vardır. Xalq dilində Gəncə deyilən Cənzə, Bərdə, Şəmkür və Beyləqan onun şəhərlərindəndir".

Münəccimbaşının "Cami əddüvəl" əsərinin "Şəddadilər " fəslindən göründüyü kimi, çox məşhur olan Arran ölkəsi qərbdən. cənubdan və şərqdən Azərbaycanla. şimaldan isə Qafqaz dağları ilə həmsərhəddir. Naxçıvan, Gəncə, Dərbənd, Beyləqan, Şəmkür, Tiflis, hətta Şirvan da Arran şəhərlərindən sayılmışdır. (V. Minorski. Studies in Caucasian history, London, 1953. (Bundan sonra V. Minorski. Şəddadilər), səh. 6-8, 188)

Kəsrəvi Təbrizi arranlıları İran dillərinin birində danışan iranlıların bir qismi kimi göstərməyə çalışaraq onları VI əsrin axırlarında buraya köçüb gəlmiş Mehranilərlə əlaqələndirmişdir. (Kəsrəvi Təbrizi. Şəhriyarani –romnan, II cild, Tehran 1928, səh. 3). Şəddadilərin hakimiyyəti dövründə Arranın ən görkəmli şəhəri Gəncə idi. Onların hakimiyyəti Gəncədə təşəkkül etmiş və beləliklə Gəncə şəhəri Şəddadilər dövlətinin paytaxtı olmuşdu.

Şəddadilər ilk dəfə Dəbil (Dvin) ətrafında yaşamış 340 (951)-ci ildən Şəddadi Məhəmməd Dəbildə rəsmi olaraq hakimiyyət başına keçmişdir. Onun övladları isə 356 (966/7)-cı ildən sonra Gəncəyə gəlmişlər. 360 (970/1)-cı ildən burada hakimiyyəti ələ alaraq Azərbaycanda yeni bir feodal dövləti yaratmağa müvəffəq olurlar. (Səhayif əl -əxbar, səh. 507). Şəddadilərin ilk dövlət başçısı Dəbildə hakimiyyəti öz əlinə alan Məhəmməd ibn Şəddadın fəaliyyəti haqqında bəzi məlumat verməyi faydalı hesab edirik. Qeyd etmək lazımdır ki, Dəbildə müvəqqəti də olsa hakimiyyəti öz əlinə alan Məhəmməd ibn Şəddadın mənşə etibariylə kürd olduğunu istifadə etdiyimiz bütün ilk mənbələr təsdiq edir. Münəccimbaşı "Cami əddüvəl" əsərinin "Şəddadilər" fəslinin ilk sətirlərinə başladığı zaman onların kürd olduğunu təsdiq edir(Münəccimbaşı. Şəddadilər fəsli, səh. 1). İbn əl-Əsir Şəddadi Fəzlunun xəzərlər üzərinə hücum etməsiylə əlaqədar onu "Fəzlun əl-Kürdi" adlandırır(İbn əl-Əsir. Tarix əl-Kamil, VII-XI. Misir, hicri 1290. səh. 171). Yeri gəlmişkən qeyd edək ki, İbn əl-Əsir Vəhsudan və Məmlanın mənsub olduğu rəvvadilər tayfasının da kürd olduğunu göstərir. Kəsrəvi Təbrizi bu fikrin düzgün olmadığını qeyd edərək şəddadilərlə rəvvadilərin qohum olmadığını, şəddadilərin yerli olduğunu, lakin rəvvadilərin mənşə etibariylə ərəb olduğunu göstərir (Kəsrəvi Təbrizi. Gösrərilən əsəri III cild, səh. 7). Bunu da qeyd etmək lazımdır ki, İbn Xəlliqan Dvin şəhəri ətrafındakı kürdləri rəvvadi adlandırır(İbn Xəlliqan. Kitabe vəfiyyatül əyan və ənbaüz zəman. Təbriz, hicri 1257). Kəsrəvi isə bu rəvvadilər sözünün təşdidsiz yazıldığını və kürd şəddadilərin bunlardan olduğunu göstərir(Kəsrəvi Təbrizi Göstərilən əsəri, səh. 7).

Gəncə Şəddadilər dövləti Salarilərin Azərbaycanda hakimiyyət sürdükləri dövrdə əmələ gəlmişdir. Münəccimbaşının məlumatına görə Azərbaycan Salarilər dövlətinin başçısı Mərzuban 337(948/9)-ci ildə Rey hakimi ilə müharibə zamanı əsir düşərək Səmirəm qalasında dörd ilə qədər. yəni 337-341 (948-953)-ci illərdə həbsdə saxlanılmışdı. Bu zaman Azərbaycan dövlətində qayda pozulmuş və hər bir vilayətdə feodal hakimlər baş qaldırmışdı(V. Minorski. Şəddadilər, səh3). Hətta Mərzubanın övladları onun həbs etdiyi sabiq Azərbaycan hakimi Deysəm ibn İbrahimi (Sacilər dövlətinin sonuncu hökmdarı(932-941) Deysəm ibn İbrahim ibn Şadluyə əl Kürdi-N. H.) həbsdən azad etmişdilər. Deysəm Azərbaycanda gəzərək özünə tərəfdarlar axtarırdı. Bu zaman müstəqil olmağa çalışan feodallardan biri də Məhəmməd ibn Şəddad ibn Qurtaq idi (Yenə orada.). Məhəmməd ibn Şəddad fürsətdən istifadə edərək Salarilər dövlətinə tabe olan Dəbil şəhərini tutaraq hakimiyyətini möhkəmlətməyə başlamışdı. Məhəmməd Dəbil şəhərini və əhalisini düşmənin hücum və basqınlarından mühafizə etməyi öz öhtəsinə götürərək əhaliyə bir sıra bir sıra vədlərdə vermişdi. (Yenə orada) Erməni müəllifi Vardan (1271-ci ildə ölmüşdür) şəddadilərin mənşəyi və Gəncəyə gəlmələri haqqında çox qəribə bir məlumat verir. O yazır:"Həmin günlərdə Parisos nahiyəsinə (Dağlıq Qarabağ vilayətindədir) şanlı knyaz Qriqorinin (Magistros) yanına İrandan üç oğlu ilə bərabər Mam adlı bir qadın gəldi. Oğullar öz anasını knyaza girov verdi, Şotk

və Şamiram (Vaspurakan vilayətində) qalalarını aldılar ". (Vardan. Vseobşaya istoriya, Moskva 1861, səh. 125). Vardan bununla 1044-cü il hadisələri ilə əlaqədar olaraq şəddadilərin Gəncəyə gəlməsi və Fəzlun haqqında bəzi məlumat vermişdir. Vardanın "Mam adlı bir qadın üç oğlu ilə İrandan Qriqor Magistrosun yanına Parisos nahiyəsinə gəldi"-deyə yazdığı bu qəribə məlumata başqa mənbələrdə təsadüf edilmir. Yuxarıda qeyd edildiyi kimi Şəddadi Məhəmməd öz oğulları ilə Dvin ətrafına gəlmişdi. Bunu da qeyd etmək lazımdır ki, o zaman Rəvvadi Məhəmmədin "Məmlan" adlandığı məlumdur. Lakin Vardan Məhəmməd adlı kişinin nə üçün "Mam" adlı qadınla qarışıq saldığı aydın deyildir. Bütün bunlarla bərabər Vardanın əsərində adların, tarix və sairənin

səhv olmasına baxmayaraq onun şəddadilər haqqındakı yazılarında qiymətli tarixi məlunat vardır.

Məhəmmədin Dəbildəki hərəkətləri Azərbaycan hakimi Mərzubanın oğlu İbrahimə yetişdi. Mərzuban Səmirəmdə həbsdə olduğu zaman Azərbaycanı oğlu İbrahim idarə edirdi. Məhəmməd ibn Şəddadın Dəbili tutduğunu eşidərək İbrahim atasını vassalı Deyrmus (Veyzur) hakiminə məktub yazaraq Dəbili mühasirə edib Məhəmmədi oradan qovmasını tapşırdı. Deyrmus hakimi də qoşun toplayaraq Məhəmməd ibn Şəddadın üzərinə getdi. Məhəmməd isə əhalinin qüvvəsi ilə düşmənə şiddətli müqavimət göstərdi. Araz çayı sahilində baş verən vuruşmada Məhəmməd qələbə çaldı, Deyrmus hakiminin qoşunları qaçaraq yaxın meşələrdə gizləndilər. Bu hadisədən sonra Məhəmməd özünü və ailəsini müdafiə etmək üçün Təll həsli adlı qala tikdirdi. Məhəmmədin qələbə çalması xəbəri Ərdəbilə çatdıqda İbrahim Dəbilə hücum etmək üçün qoşun toplamağa başladı. O, kürd və deyləmlilərdən böyük bir ordu toplayaraq Məhəmmədin üstünə göndərdi. İbrahimin piyada və süvarilərdən ibarət olan qoşunları Dəbil darvazalarına çatdıqda Məhəmməd onları qarşıladı və birinci hücumlarını dəf etdi. Lakin bundan sonra döyüş dahada şiddətləndi. Dəbil əhalisi buna dözə bilmədiyi üçün Məhəməddən aralandı. Döyüş meydanında yalnız öz adamları ilə qalan Məhəmməd ibn Şəddad da məcbur olaraq geri çəkilib öz qalasına sığındı və sonrada adamları ilə bərabər Ermənistana getdi. Bundan sonra Dəbil əhalisiMəhəmmədin yanına hörmətli şəxslər göndərərək qayıtmasını xahiş edərək, bir daha ona xəyanət etməyəcəklərini vəd etdilər. (V, Minorski. Şəddadilər, səh. 9). Başqa bir fikirə görə Məhəmməd Dəbil ətrafındakı döyüşdən sonra Ərzuruma getmişdi. Lakin V. Minorskinin rəyinə görə bu zaman Məhəmməd Vaspurakandan uzaq getməmişdir. O eylәmlilərin təzyiqi nəticəsində Araz çayını cənuba doğru keçərək Vaspurakana getmişdi. (Yenə orada, səh. 37). Məhəmməd dəbillilərin xahişini qəbul edərək Dəbilə qayıtmış və burada hakimiyyəti yenidən əlinə allmışdı.

(ardı var)

Səhifəni hazırladı: Namiq Həsənov

"MƏN FƏXR EDİRƏM Kİ, AZƏRBAYCANLIYAM!"

HEYDƏR Əliyev

Bir iyul tarixində BMM-də Azərbaycanımızı dünya ictimaiyyətinə

tanıdan, həyatda özünə məxsus mövqe qazanan, xalqımızın dəyərli oğlu həmyerlim qonaq qismində tədbirdə iştirak edən Nazir Hətəmovla görüşümüz oldu.

Görüşə bir çox ictimai təşkilatların nümayəndələri, tanınmış jurnalıstlər, qəzet redaktorları, dəyərli qələm sahibləri, şairlər və Qarabağ Qaziləri ilə bərabər ürəyi Qarabağ həsrəti ilə döyünən vətən sevərlər iştirak edirdi. Hətda tədbirə qatılanlar arasında şəhid ailələri də vardı.

Görüş Ulu Öndər Böyük HEYDƏR ƏLİYEVİN xalqımızı birliyə çağıran "Mən fəxr edirəm ki, AZƏRBAYCANLIYAM" kəlamıyla tədbir iştirakçıları Vətənimiz Azərbaycanın sabitliyindən, inkişafından dünyadakı mövqeyindən danışıldı. İctimai təşkilat nümayəndələrinin çıxışlarından sonra hörmətli qonağa xüsusi mükafatlar təqdim edldi.

Tədbirdə Xalq Qəhrəmanı adı ilə yaddaşlarda əbədi həkk olunan Laçın yurdunun qəhrəman oğlu SOLTAN BƏYİN nəvəsi, "Demokratik Cəmiyyət və Qadın Hüquqlarının Müdafiəsi" İctimai Birliyi, DİN İnsan alverinə qarşı

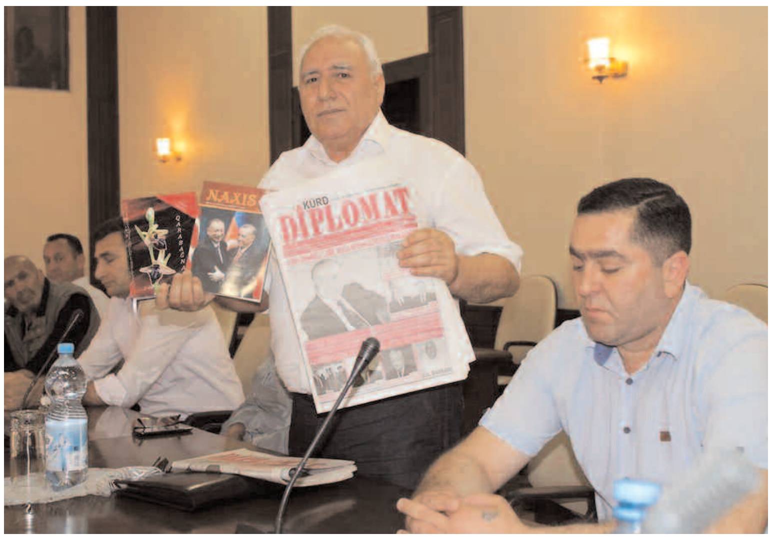

mübarizə və QHT-lər koalisiyasının təsisçisi və üzvü, Hüquqşünas Qadınlar Assosiyasının təsisçisi Abdullayeva Mehriban Əli qızı da iştirak edirdi.

Dəyərli qələm sahibi ustad, şair-qəzəlxan Məmməd Məcidoğlunin söylədiyi qəzəl məna etibarı ilə iştirakçıların və qonağımızın ruhunu oxşadı.

Özünə məxsus yurd həsrəti şeirləri ilə tanınan şairə xanım, Xuraman Camalqızı özünün şeirləri olan kitabını qonağımıza hədiyyə etdi.

Bildirmək isəyirəm ki, mən də öz növbəmdə "QARABAĞNAMƏ" kitabının (bundan öncə olan 1-ci və 2-ci hissələrini ötən il qonağımıza təqdim etmişdim) aprel şəhidlərimizə həsr etdiyimiz 3-cü hissəsini və Naxış jurnalınında Ulu Öndərimiz HEYDƏR ƏLİYEVƏ həsr etdiyim GÜL BAYRAMI poeması nəşr olunan 2-ci sayını, və bundan əlavə olaraq 10 may 2017-ci il tarixində Ulu Öndərimiz Heydər ƏLİYEVİN doğum gününə həsr olunmuş "DİPLOMAT" qəzetinin xüsusi buraxılşı olan sayından bir neçə nüsxəsni dəyərli qonağımıza hədiyyə etdim. Məlumat üçün bildirmək istəyirəm ki, qəzetin bu sayında baş redator və təsisçi dəyərli ziyalımız Tahir Süleyman Ulu Öndər HEYDƏR ƏİEVƏ həsr etdiyim "Gül Baramı" poemasını tam şəkildə nəşr etmişdir. Tədbirin sonunda qonağımızın vətənpərvərlik runundakı çıxışı alqışlarla qarşılandı.

Şükürlər olsun ki, mən də fəxr etməli bir ciyər paramı bir daha gördüm və sinəmə sıxdım. O, vətəndən uzaqlarda olsa da mənim yaralı ürəyimi qızdıra bildi. Onun haqq yolunda olduğu XALQ və VƏTƏN sevgisi məni çox sevindirir. Tanıdığım son bir il ərzində Nazir Hətəmovun Azərbaycanımızı Rusiya Fedarasiyası daxilində laiqincə təmsil etməklə yanaşı bütün mötəbər tədirlərdə üç rəngli bayrağımızı böyük qürur hissi ilə dalğalandırmışdır. Onun əmllərinə görə həmişə mən sevinc hisslərini yaşayıram.

NAZİR ALLAH SİZİ QORUSUN!!!

Bu günki, tədbirin sonunda həmişəki kimi ənənəvi olaraq hamılıqla Azərbaycanımızın Dövlət Himini birlikdə qürur hissi ilə oxuduq.

Xatirə şəkilləri çəkdirdik. Son olaraq fikirlərimizi bölüşmək üçün çay masası arxasında bir arada birləşərək bir daha söhbətimizi davam etdirdik.

Dostlar görüşün bəzi anlarının foto görüntülərini sizlərə təqdim edirəm.

Назир Гатамов родился 10 июля 1976-го года в селе Данбулаг Лачинского района. С 1996 по 2012-ые годы служил в рядах ВС России. Был начальником службы Военного Комиссариата Сахалинской области.

Занимающийся ныне предпринимательской деятельностью Н.Гатамов с июня 2013-го года является региональным руководителем ВАК по Сахалинской области.

01.07.2017

Ədalət Bədirxanlı.

Nəriman Əyyub

RÜBAİLƏR

(Əvvəli ötən saylarımızda)

"Yaşamaq yanmaqdır" deyib Bəxtiyar,
Vahabzadə daim könüllərdə var.
Səmimi yaşadı fani dünyada,
Neçə milyon sözü qaldı yadigar.

***

Qorxusuz yaşamaq istədikdə sən,
Heç kimə yamanlıq eyləmə həmən.
Yamanlıq eyləsən bil ki, o zaman
Sənə də yamanlıq edəcək düşmən.

***

Özün alimsənsə nadandan yayın,
Çünki o deyildi heç sənin tayın.
Haqq acı olsa da dinlə sən onu,
Mənalı keçəcək günlərin, ayın.

***

Ləyaqətsizləri saymayın diri,
Nə qədər olsa da yekəpər, iri.
İrilik insanın əqilindədir,
Əqilsiz gözəllər deyildi diri.

***

Buraxma tamahı özünə yaxın,
Allahın verdiyi ruziyə baxın.
Tamahı çox olan tezcə qocalır,
Günü çox pis olur elə axmağın.

***

Özünə bir koma qurmağa tələs,
O zaman əməyin üzərində əs.
Elə ki qalmağa evin düzəldi,
O çəkdiyin əmək deyildi əbəs.

***

Bu fani dünyada ölüm gerçəkdi,
Ölüm ölüm deyil, yer dəyişməkdi.
O dünya var, yoxsa hələ bilmirəm,
Ölüm bu dünyadan getmək deməkdi.

***

Nə yuxu, nə şəhvət, nə də ki yemək
Birinin də mənası olmasın gərək.
Öz adına layıq işlər gör ki sən,
Hər zaman yaşadar səni tək əmək.

***

O şey ki insana tam aşikardı,
Demək orda nəsə xəzinə vardı.
Xəzinəni tapmaq ağıllı işi,
Ağıllı olanlar çox bəxtiyardı.

***

Səbirli olanda qazanır insan,
Olan o səbirli olammaz peşman.
Səbirsiz heç zaman qazana bilməz,
Səbirsiz olanlar tez itirər can.

***

Divar tez yıxılar zəifsə təməl,
Təməli də gərək eyləsin düz əl.
Bacarıqsız bənna təməl qoyarsa,
Axırda binada olacaq əngəl..

***

Dövran bir günəşdir, ömür isə qar,
Qar günəş düşəndə olur tarimar.
Əzəldən belədir insanın ömrü,
Mənalı keçirtmək, nə qədər ki var

***

Düzlük sevən şair taleyi yazar,
Nə yolun itirməz, nədə ki azar.
Artıq zarafatlar olur qüsurlu,
Mənasız yaşayan qəbrini qazar.

***

Baş salamat olar, dili saxlasan,
Çox danışan rahat olammaz heç an.

Sözün də yeri var, yeri gələndə,
Söylə həqiqəti, nə gizlət, nə dan.

***

Təəssüflənmə malın, dövlətin getsə,
Varı özü verən alıbsa nəsə.
Görünür nanəcib çıxdığın üçün,
Əlindən alıbdır o verən, kəsə.

***

Gül içində olan alağı kəsin,
Gülü bəsləməyə üstündə əsin.
Güllərə bənzəyir bəzi gözəllər,
Görəndə çoxalır onda həvəsin.

***

Dostunun dostuyla sən də dostluq et,
Dostun düşməninin yanından tez öt.
İlanın üstünə qonan milçəkdi,
Zəhərlidir onun yanından tez get.

***

Özünə rəvam bilməsən nəsə,
Dostuna da rəva bilməyin kəsə.
Həqiqi dostunun yanında ol ki,
Etibarlı dostdur, səndən küsməsə.

***

Ağıl gücdən üstün olur hər zaman,
Onu belə yaradıbdır Yaradan.
Ağılını işlət, gücə güvənmə,
Eylədiyin səhvi nə gizlət, nə dan.

***

Normadan çox olan yaxşılıq etmə,
Bir də uzun olan çox yola getmə.
Qəddarlıq eyləmək yaxşı iş deyil,
Nə pislik eyləmə, nə də ki itmə.

***

Mehriban olanda məhəbbət olar,
Mehribanlıq edən hörmətli qalar.
Pislik eyləməyin nə mənası var,
Pislik eyləyənlər sonra edir ar.

***

Söz də şərab kimi məst edər səni,
Məst etdiyi kimi ayıldar yeni.
Çox bilən olsan da az danış, az din,
Həqiqətdir eşit şair deyəni.

***

Yaxşılıq eyləsən pis ola bilməz,
Yaxşılığa heç nə olammaz əvəz.
Yamanlıq eyləmək nadan işidir,
Yaxşı işlərinlə get dünyanı gəz.

***

Gücsüzə rəhm eylə, güclüdən qorun,
Çün ki o güclülər olurlar harın.
Tək Allahın çatır harına gücü,
Ay harın köməyin olammaz varın.

***

Yaxşılıq pislik də özünə layıq,
Pislik eyləyəndən daim ol ayıq.
Nə pislik eyləmə, nə ayıq olma,
Dalğa güclü olsa saxlamaz qayıq.

***

Acımamış yemə, doymaqdan əl çək,
Az yemək mədəyə eyləyir kömək.
Çox yeyib mədəni yormaq nə lazım,
Çox yeyənlər şişir, az çəkir əmək.

***

Yazdığına əməl etməyən alim,
Ona hörmət etməz qayğıkeş elim.
Özün ki yazmısan ay alim onu,
Əgər doğrudursa qoy olsun təlim.

***

Kimin sərvəti çox, səxavətsizsə,
Sərvət başına dəysin, söylədim kəsə.
Zahirən yoxsuldur həmin o insan,
Düşməsin kim ilə o bəhs ha bəsə.

***

Çalış həddən artıq özünü öymə,
Namərd qarşısında qəddini əymə.
Dolan kişi kimi, dolan mərdanə,
Qudurub heç zaman yoxsulu döymə.

(ardı var)

Xaylaza Reshid

Gotereke pirhewas

Gotereke pirhewas,
Balkêş
Ez dixûnim
Bi dilekî birîn,
Bi dilekî êş...
Erê,
Bêrîvana me,
Omida me,
Xûşka me,
Dayîka me,
Tu çawa hildigirî
Ew î barê me?...
Barê me,
Barekî giran e,
Barê kul û derda ne,
Barê çend hezar
Salan e...
De
Qewlî Pirîskê bira va,
Bila xirav be
Mala dijminê me ...

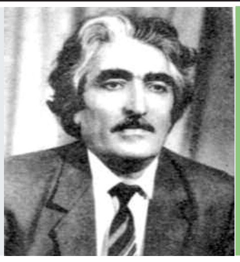

Hüseyn Kürdoğlu

VƏTƏNDAŞ

Neçə min ildirsə xalqımın yaşı,
O qədər zamanın vətəndaşıyam.
Göy yaylağım oldu dağların başı,
Şirvanın, Muğanın vətəndaşıyam.

Dəyə də, muxru da, saray da qurdum,
Azğın yağıların ağzından vurdum.
Uca dağlarımla yanaşı durdum,
Yenilməz məkanın vətəndaşıyam.

Xan Arazın oğlu, şah Kürün oğlu,
O Qorqud ozanım, o qoç Koroğlu.
Yerlərə yaraşıq, göylərə bağlı,
Nə qədər dastanın vətəndaşıyam.

Savalan, Dəlidağ, İşıqlı, Qırxqız,
Çiynindən parlayır günəş, ay, ulduz.
Dənizim, çayım da yaşamaz odsuz,
Mən Azəristanın vətəndaşıyam.

Gərək Nizamiyə dünya baş əyə,
Şer qürurlandı Füzuli deyə.
Bu yerdə zəkalar ucaldı göyə,
Mən elmin-ürfanın vətəndaşıyam.

Vətəndaş şöhrəti ağırdır, ağır,
Bu yola güllə də, mərmi də yağır.
Dünyaya bir günəş yurdumdan doğur,
Bütün bu dünyanın vətəndaşıyam.

Səsi haqq səsidir qocaman tarın,
Kamanım çağlayır hey narın-narın.
Ədalət sazıyla tufan qoparsın,
Bu sazın, kamanın vətəndaşıyam.

Burda açar gülü min bir diləyin,
Siz də Kürdoğludan şer diləyin.
Bu suyun, torpağın, odun, küləyin,
Bu göy asimanın vətəndaşıyam.

3.5.2000

YENİLMƏYƏN BİR BAYRAĞA DÖNDÜNÜZ

Yatın bu dağ sinəsində şəhidlər,
Sinəmizdə çarpaz dağa döndünüz.
Qış gecəsi zülmət ilə döyüşdə
Gur məşələ, şam-çırağa döndünüz.

Nə gördünüz məkrli yer üzündə,
Kül oldunuz alovunda, közündə.
Anaların, bacıların gözündə
Qan qarışıq bir bulağa döndünüz.

Ölməyəcək yaralanmış bu məslək,
Məzarınız təpə-təpə al çiçək.
Doğuldunuz bu torpağın eşqitək,
Şəhid kimi bu torpağa döndünüz.

Zaman duya, dünya bizi dinləyə,
Ürəyimiz nişan oldu gülləyə.
Bakımızda yeni, ülvi Kəbəyə,
Qarabağda uca dağa döndünüz.

Qanımızda kükrəyəcək odunuz,
Qızıl qanla qara ləkə yudunuz.
Azadlığa dastan olmuş adınız,
Bu kitabda min varağa döndünüz.

Ziyarətə dalğa-dalğa sel gələr,
Gün olar ki, Təbrizdən də el gələr.
Yurdumuzdan qaçar qara kölgələr,
Od yurdunda gur ocağa döndünüz.

Tanıdarıq qaniçənin həddini,
Uçurdarıq mənəmliyin səddini.
Qoy xalqımız düzəltsin öz qəddini,
Yenilməyən bir bayrağa döndünüz.

Bakı, 17.02.1990

Çemêsor

" Jibocanêşehîdê
azadiyêIdrîsReşo"
Zavayêxwînşêrîn,
bi xemlekekurmanciyarengîn,
bi tihnaramûsanaevînê,
ristekewerdekênjînê
li serqiraxagerdenatediçurisin…

Çiqassor î eykeder, rengêbirînê
biherike … biherike…

Eycanêpak li berkelecanate
şitlênazadiyêşîndibin…
Kulîlkênala me
Ji bin kevirênzordestiyê
dibişkuvin…

Dîsa bi tîpênzêrîn,
qiraxaçemêsordipelînim…
Hêsirênrengareng bi keseraxwe
re diherikînim…

Bes e çemobes e…
Avdaratejixwîna me têrnabe?
Bes e dilvînêmîrgehê,
zavayêcanbuhar
li serpirdaqehremaniyate
dîrokê,
ewî bi karwanêfirîştan re
di rûpelênazadiyê de binivîsîne…

Bicilênspî,
li serhespêspî
digel "DerwêşêŞerqî"

Eziz Xemcivîn

û "SiyamendêSilîvî"
bikoç û karwanekîhimhimî
me pakrewanêxweguhast…

Jiyanapîroznavêvîşêrîjî
li sersîngaxwebixemilîne…

17.03.2012

Tariyel Cəlil

İNDİ YALAN, YALAN KÜRDƏM

Babam Nəbi, nənəm Həcər,
Əsli bəlli ərən Kürdəm.
Namərdləri, şərəfsizi,
Mərd önünə sərən Kürdəm.

Göz açmışam at belində,
Qara sazın zil telində,
Dəlidağın Kürd elində,
Kürd bətnindən doğan Kürdəm.

Mərd anadan igid doğan,
Nəslindən qeyrət yığan.
Dar qəfəsə geniş sığan,
Hər cür sınaq görən Kürdəm.

Zirvələrdən nərə çəkən,
Beqeyrətin qanın içən,
Yaxşısını pisdən seçən,
Haq yerını bilən kürdəm.

Qartal kimi qayalarda,
Şahin kimi səmalarda,
Igid kimi davalarda,
Kürd izini, qoyan Kürdəm.

Sərt qayadan məğrur keçən,
Bal bulaqdan şərbət içən,
Dağ döşündən lalə biçən,
Saf çiçəyi dərən Kürdəm.

Düşməninə əyilməyən,
Ayaqlara geyilməyən,
Qiruruna yenilməyən,
Kəhər üstə, kürən Kürdəm.

Millətinə mərd yarıyan,
Haq yarasın hey sarıyan,
Şərəfini tək qotuyan,
Haqsızlığa dinən kürdəm.

Döyüşlərdə döyülməyən,
Qeyrətinə söyülməyən,
Polad kimi əyilməyən,
Tən ortadan sınan Kürdəm.

Indi mərdi görünməyən,
Yağla-şoru bilinməyən,
Vətən dağı silinməyən,
Qürbət eldə viran kürdəm.

Pəran düşdü doğmam, yadım,
Küskün oldu ismim, adım,
Eşidilmir gurd fəryadım,
Əzəməti talan Kürdəm,
İndi yalan, yalan Kürdəm.

AZƏRBAYCANIM

Ən uca zirvəsən sən,
ən yüksək bayrağın var,
Dünyalara səs salan
səsin var, sorağın var.
Yaxşıların içində öz yerin,
öz adın var,
Xalqımızın şöhrəti, şanı
Azərbaycanım,
Hər kəsin qürur yeri,
canı Azərbaycanım.

Qartal kimi zirvədə
qanadlanıb uçursan,
Açılmayan qapıları
qüdrətinlə açırsan.
Günəş kimi, ay kimi
hər tərəfə saçırsan,
Dünyamızın sultanı,
xanı Azərbaycanım,
Hər kəsin qürur yeri,
canı Azərbaycanım.

Bu şərəfli ölkənin
Azərbaycan adısan,
Ömrümüzün bəzəyi,
ağzımızın dadısan.
Damarlarda çağlayıb,
goşub-daşan qanısan,
Cəlil sənin övladın, tanı,
Azərbaycanım,
Hər kəsin qürur yeri,
canı Azərbaycanım.

ABD'li eski Büyükelçi: Kürtler bağımsızlığı ilan edecek!

ABD'li BM eski Büyükelçi, Kürtlerin bağımsızlık ilan etme aşamasında olduğunu ve bunun için IŞİD'e karşı büyük bir savaş verdiğini söyledi. Amerika'nın Sesi'nde yer alan habere göre ABD'li BM eski Büyükelçisi John Bolton, Rusya ve İran ile dost olmadıklarını, IŞİD sonrası strateji belirleme zamanın geldiğini belirtti. IŞİD'in bitme noktasına geldiğini belirten John Bolton "Ancak ABD'nin bölgedeki siyasi boşluğu doldurmaya dönük uzun vadeye dayalı bir stratejisi yok. Çünkü İran ve Rusya bizim dostumuz değiller" dedi.

ABD'nin şimdiki Irak devletine var olan askeri desteğini azaltması gerektiğini kaydeden John Bolton,"Her ne Irak Kürt, Sünni ve Şii Arapları kapsıyor gibi görünsede ancak şu anda Bağdat'ta Şii ve İran ittifağı hakimdir"dedi. Suriye ve Türkiye de Kürtlerin birlik içinde olmadığına dikkat çeken John Bolton, "Her ne kadar Tayip Erdoğan'nın Atatürk'ün Türkiye Cumhuriyeti için benimsediği batı düşünce tarzında bir değişim yaratması bir kaygıya yol açmış olsa da Kürtler Tükiye'ye karşı savaşıyor" görüşlerini dile getirdi. *Nerina Azad*

100 yıl önce bize söz verdiler

100 yıl önce Batı'nın paylaşım hesabı bozulmuştu... Emperyalizmin kuyruk acısı ve planları ise bitmedi, bitmiyor… IKBY Başkanı Barzani yaklaşan referandum öncesi açıklamalarda bulunarak "100 yıl önce, Birinci Dünya Savaşı'ndan sonra Kürtlere bağımsız devlet olmaları için söz verilmişti" dedi.

Irak Kürdistan Bölgesel Yönetimi (IKBY) Başkanı Mesud Barzani, 25 Eylül'de gerçekleştirilecek referandum yaklaşırken Amerikan Washington Post gazetesine bir makale yazdı. ABD medyasında yer alan makalesinde Kürtlerin kendi kaderini tayin etmesinin zamanının geldiğini söyleyen Barzani, kararlarına saygı duyulmasını istedi. Rudaw'ın haberine göre Kürt halkının bağımsızlığının hiç kimseye tehdit olmayacağına, aksine bölgede daha fazla istikrarı sağlayacağına işaret eden Barzani, "100 yıl önce, Birinci Dünya Savaşı'ndan sonra Kürtlere bağımsız devlet olmaları için söz verilmiştir. Fakat Kürtlerin taleplerinin aksine Kürdistan; Türkiye, İran, Suriye ve Irak üzerinde bölüştürüldü" ifadelerini kullandı.

İslam coğrafyasına ve Ortadoğu'ya yönelik emperyalist planlar, 100 yıl önce akamete uğratılsa da, ırkçı emperyalizm "böl-parçala-yönet" fikrinden hiç vazgeçmedi. Bugün artık "böl-parçala-devletçiklere ayır" stratejisi gündeme geliyor

ve "devletçikler" oluşturarak Büyük İsrail'e yol açılıyor. Barzani'nin Washington Post'a yazdığı makalede zikrettiği, "Bize, 100 yıl önce bağımsızlık sözü vermişlerdi" sözü de emperyalizmin planlarını doğruluyor!

HARİTA BAŞI POZU TARİHE GEÇTİ!

12 Nisan'da Kuzey Irak'ta İngiliz Dışişleri yetkilileriyle ve büyükelçisiyle "harita başında" poz veren Irak Kürdistan Bölgesel Yönetimi Başkanı Mesud Barzani, ağzındaki baklayı bir çıkardı, pir çıkardı. Ortadoğu ve İslam coğrafyasını tarumar edip cetvelle sınırlar çizenlerin, "akamete uğrayan ancak halen süren 100 yıllık hesaplarını" hatırlatan Barzani, IKBY'nin Eylül'de düzenleyeceği bağımsızlık referandumu ile ilgili olarak, "100 yıl önce, Birinci Dünya Savaşı'ndan sonra Kürtlere bağımsız devlet olmaları için söz verilmişti" diyerek durumu özetledi! *milligazete.com.tr*

Deşifre olan IŞİD'in büyük Kerkük planı

Kerkük Emniyet Müdürlüğü, IŞİD'in Kerkük'te yapmak istediği 3 aşamalı eylem planın deşifre olduğunu açıkladı.

IŞİD'in Kerkük'te eylem yapmak istediğine dair Kerkük Emniyet Müdürlüğü tarafından bir belge yayınlandı. Basnews haber ajansında yayınlanan belgeye göre 3 aşamalı olarak Kerkük'te hükümet binalarına karşı geliştirilmek istenen eylem planın ayrıntıları şöyle açıklandı:

Aşama: 50-60 kişilik IŞİD militanı Dakuka bağlı Çay köyüne geçerek oradan Kerkük'e yakın Leylan kasabasına geçilecekti.

Aşama: IŞİD'liler şehir merkezine geçmek için aynı anca Peşmerge Güçleri, Haşdi Şabi ve Dubis cephesine saldırı düzenleyeceklerdi. Aşamada ise Kerkük'teki örgüt yapılanmasıyla hükümetin resmi kurumlarına saldırı düzenleyeceklerdi. Daha önce de ajansımızda Kerkük'te IŞİD için çalışan ve yakalanan 2 kişinin ifadesine göre Kerkük'te eylem yapmak için IŞİD merkezinden talimat beklediklerine dair bir habere yer vermişti. *Nerina Azad*

ABD'den Türkiye'nin Afrin Açıklamalarına Cevap: Koalisyon sözcüsü Ablay Ryan Dillon, Ortağımız YPG'yi Rakka'da ve belki de başka yerlerde de destekliyeceğiz

ABD'den Türkiye'nin Afrin Açıklamalarına Cevap Koalisyon sözcüsü Ablay Ryan Dillon, Ortağımız DSG'yi Rakka'da ve belki de başka yerlerde IŞİD'e karşı destekleyeceğiz." dedi.

ABD öncülüğündeki IŞİD karşıtı koalisyon sözcüsü Albay Dillon, video konferans yöntemiyle ABD Savunma Bakanlığında (Pentagon) Irak ve Suriye'de IŞİD'a karşı yürütülen operasyonlar hakkında değerlendirmelerde bulundu. ABD öncülüğündeki IŞİD karşıtı koalisyon sözcüsü Ablay Ryan Dillon, YPG'nin öncülüğündeki Suriye Demokratik Güçlerini (DSG) Rakka operasyonundan alıkoyacak her müdahaleden kaygı duyduklarını ifade etti. Türkiye'nin, Afrin bölgesindeki YPG mevzilerini top atışına tutmasıyla ilgili bir soru üzerine Albay Dillon, Rakka'da IŞİD'e karşı verdikleri mücadelede dikkatlerinin dağılmasını istemediklerini söyledi. Afrin bölgesinin ABD'nin operasyon alanıyla çok ilişkili olmadığını da hatırlatan sözcü, Rakka operasyonun üçüncü haftasında olduklarını ve bütün kuvvetlerin oraya odaklanması gerektiğinin altını çizdi. Dillon, Rakka'dan dikkatleri çevirecek veya caydıracak her şeyden kaygılıyız. Dolayısıyla eğer Rakka savaşında olan DSG odağını başka bir yere çevirirse, bu onların IŞİD ile savaşmadığını gösterir. Bu durumun ortaya çıkmasından kaygılıyız. Bunun nereden geldiği ve kimin sebep olduğu önemli değil." Türkiye'nin örgütle mücadele etmeye devam etmesi durumunda ABD'nin bir müdahalesinin olup olmayacağına yönelik bir soruya ise Dillon, " Bu konuda bir spekülasyonda bulunmak istemiyorum. Ortağımız DSG'yi Rakka'da ve belki de başka yerlerde IŞİD'e karşı destekleyeceğiz." dedi. Albay Dillon, Musul'un tamamen IŞİD'den temizlenmesi için geçen yıl ekim ayında başlatılan operasyonun önümüzdeki günlerde başarıyla tamamlanmasını beklediklerini söyledi. Dillon, şafak operasyonu ile geçen hafta IŞİD tarafından havaya uçurulan El Nuri Camisi ve

çevresinin terör örgütünden kurtarıldığını ve şu anda Musul'da IŞİD'ın elinde 1 kilometrekareden az bir alanın kaldığını kaydetti ve "Bugün Irak'taki savaş medyasında da gördük, duyurunun yapılmasına haftalardan ziyade günler kaldı." dedi. *nisatv.org*

PDK: Bağımsızlıktan vazgeçmeyiz!

PDK'li parlamenter, Kürdistan Bölgesi Başkanı Barzani'nin bağımsızlık hakkından vazgeçmeyeceğini söyledi.

Kürdistan parlamentosu PDK parlamenteri Dr. Firset Sofî, "Parlamentonun aktifleştirilmesi ve referanduma ilişkin kararın çıkartılması için ya YNK ile PDK arasında gerçekleşen anlaşmaya göre hareket edilmeli. Ya da parlamentonun en yaşlısı tarafından sadece referandum kararı için bir kere toplanmalıdır. Ki bu YNK'nin önerisiydi. Tabi eğer Goran Hareketi toplantıya katılamayacak ise. Ya da süreç parlamento kararı olmadan da sürdürülebilir. Bunda herhangi yasal bir sorun yoktur" dedi. Kürt halkının bağımsızlık referandumu ile kaderini belirlemek istediğini belirten Firset Sofî, PDK'nin ulusal çıkalar doğrultusunda bütün uygun yol ve mekanizmaları devreye koyacağını söyledi.

Parlamentonun aktifleştirilmesi için yapıcı bir diyalogun esas alındığını kaydeden Firset Sofî, "YNK, Goran ve diğer örgütler ile parlamentonun aktifleştirilmesi için birçok tavizler verildi. Özellikle basın yoluyla keskin bir dil kullanılmaktan kaçınıldı. Başkan Barzani ve PDK ulusal çıkarlar için bir çok konuda taviz verir ancak Kürt halkının kaderini belirleme konusundaki imkanları kaçırmayacak ve bağımsızlıktan vazgeçmeyecektir " dedi. *Basnews*

Irak'tan, Kurdistan'a Peşmerge tehdidi

Irak Parlamentosuna sunulan Silahlı Kuvvetler Fonu tasarısı ile Merkezi hükümet fonundan Kürdistan peşmergelerinin mahrum bırakılması amaçlanıyor.

Irak Parlamentosunda Silahlı Kuvvetler Komitesince düzenlenen IŞİD'e karşı mücadelede kullanılması planlanan yeni fon tasarısında söz konusu bütçeden 'birleşik güçlerin' faydalanacağı ibaresi konuldu. Bu ibarenin konulmasıyla birlikte 25 Eylül'de merkezi Irak hükümetinden ayrılmak için Bağımsızlık Referandumu düzenleyecek olan Kürdistan Bölgesi mali açıdan tehdit ediliyor.

Silahlı Kuvvetler Komisyonunca hazırlanan fonun taslağında mali olarak desteklenecek kesimler için, "birleşik çabayı destekleme" şartının konulması, Irak hükümetinin Parlamento üzerinden Kürdistan Bölge Hükümetini ekonomik olarak tehdit etme çabası olarak yorumlandı.

Irak parlamentosunun bu adımına karşılık Kürdistan Bölge hükümeti yetkilileri, Peşmerge güçlerine mali destek sunulması için uluslararası topluma peşmerge güçlerine destek olunması çağrısında bulundular.

Kürdistan Bölgesi Hükümeti, 2014 yılının başında Bağdat'la olan anlaşmazlık nedeniyle Federal bütçedeki payını Irak hükümetince engellendi. Bu nedenle kısa süre içinde ekonomik krizle karşı karşıya kalan Kürdistan Bölgesel Hükümeti krizin etkilerini azaltmak amacıyla bağımsız petrol ihracatını artırdı. *KrdNews*

AK Partili Atalay'dan referandum açıklaması: Kimseden müsaade istemek zorunda değiller

AK Parti Ardahan Milletvekili Orhan Atalay, Kürdistan'ın 25 Eylül tarihinde yapacağı referandum için, "O haklarını esas itibariyle istedikleri gibi kullanırlar ve bu haklarını kullanırken kendi komşularıyla bir görüş ve fikir alışverişinde bulunurlar ama kimseden müsaade istemek zorunda değiller." yorumunda bulundu.

AK Parti Ardahan Milletvekili Orhan Atalay, Kürdistan'da gerçekleşecek olan referandum için "orada yaşayan insanların kendi tercihlerini ve kaderlerini tayin edecekleri temel bir haktır. O haklarını esas itibariyle istedikleri gibi kullanırlar ve bu haklarını kullanırken kendi komşularıyla bir görüş ve fikir alışverişinde bulunurlar ama kimseden müsaade istemek zorunda değiller." açıklamasını yaptı.

Türkiye'nin içinde bulunduğu bu coğrafyanın kaderinin Sykes-Picot ile tayin edildiğini ifade eden Atalay, bu coğrafi sınırların esas itibariyle tabii olarak teşekkül etmiş sınırlar olmadığını, sınırlar çizilirken ise coğrafya ile birlikte inanç, etnik köken ve sosyolojik özelliğinin esas alınmadığını dile getirdi.

Türkiye'nin komşularına kapılarını kapatmadığını, şimdi de Suriye'den gelen mültecilerin misafir edildiğini dile getiren Atalay, "Dolayısıyla Türkiye'nin nasıl sonuçlanırsa sonuçlansın öyle ya da böyle hiçbir şekilde Kuzey Irak'a kapı kapatacağı asla ve katta düşünülemez" diye konuştu.

Ardahan vekili şöyle devam etti: "Çünkü bizim sosyolojimiz birdir, yani Dicle'nin öbür tarafında bir kardeş beri tarafında bir kardeş kalmıştır. Dolayısıyla kardeşi kardeşten, dayıyı yeğenden ayırma imkânı yoktur. Biz Türkiye'yi yöneten AK Parti olarak referandum sonrasında Irak'ta kurulacak bir Kürdistan devletine karşı, Körfez ülkelerinin Katar'a uyguladıkları bir ambargo gibi bir ambargo uygulanacağını beklemiyorum ve buna sebep olabilecek hiçbir neden ya da gerekçe göremiyorum."

Atalay, Türkiye'deki Kürtlerin de Kürdistan kurulduktan sonra"Irak'ta bir Kürdistan kuruldu biz de oraya katılmak istiyoruz"diyeceklerine ihtimal vermediğini kaydetti.

Atalay, Türkiye'nin tüm komşularıyla olduğu gibi Kürdistan'la da gerek sosyal, gerek siyasi, gerek kültürel gerekse de ekonomik açıdan iyi ilişkiler içerisinde olduğunu söyledi.

Referandum sürecinde Türkiye ile Kürdistan arasında heyetler arası görüşmelerin olması gerektiğini ifade eden Atalay, devlet olduktan sonra Mesud Barzani ve Kürdistan'ın PKK ile ilgili ortaya koyacağı tavrı önemsediğini dile getirdi

Türkiye'nin bütün dünyada özellikle de Müslümanların yaşadığı coğrafyada barışa hep öncülük ettiğini söyleyen Orhan Atalay, Türkiye'nin barış görüşmelerinde hep arabuluculuk yaptığını herhangi bir krizin çıkmaması için de üzerine düşeni yapacağını bu konuda ise hiç kimsenin zerre kadar kuşkuya kapılmaması gerektiğini dile getirdi.

Türkiye seyreden değil müdahil olan bir ülke olduğunu söyleyen Atalay, Avrupa ve ABD'nin Türkiye ile ilgili olarak temel rahatsızlığının sebebinin bu olduğunu savundu. Atalay ayrıca bu ülkelerin onlar yıllardır Türkiye'nin etkisiz bir nesne olarak bir tarafta kalmasını arzu ettiklerini de sözlerine ekledi ve sözlerini şöyle bitirdi: Türkiye, "hayır ben artık kendisine rol verilen bir ülke değil, kendi kendine rol üstlenen müdahil olan belirleyici olan bir ülke olmak istiyorum" diyor. Türkiye bu iradeyi ortaya koyduğu günden beri Türkiye'nin en son FETÖ darbe teşebbüsü de dâhil olmak üzere ayağına hep çelme takılmak isteniyor."

Nerina Azad

Kürdistan: İran'ın suyu kesmesi Referandumla alakalı

Kürdistan Tarım ve Su Kaynakları Bakanı Mecid, İran'ın Ramazan bayramından bu yana Küçük Zap Nehri'nin suyunu kesmesinin 25 Eylül'de yapılması beklenen bağımsızlık referandumuyla bağlantılı olduğunu söyledi.

Kürdistan Tarım ve Su Kaynakları Bakanı Abdussettar Mecid, İran'ın ani bir kararla Küçük Zap Nehri'ni kesmesinin perde arkasında bağımsızlık referandumu olduğunu ve suyun bir baskı aracı olarak kullanıldığını dile getirdi.

Mecid, İran'ın Batı Azerbaycan Eyaletine bağlı Serdeşt kentinden gelerek Süleymaniye kentinden geçen ve Irak'ın orta kesimlerinden Dicle Nehri'ne dökülen Küçük Zap'ın suyunun kesilmesine ilişkin açıklamada bulundu.

İran tarafından suyun ani bir şekilde kesilmesinden Süleymaniye iline bağlı Qeladize ilçesindeki yaklaşık 80 bin vatandaşın olumsuz etkilendiğini belirten Mecid, "Su kesintisi orada yaşayanların hayatını çok kötü şekilde etkiliyor. Kesintiden dolayı balık çiftlikleri başta olmak üzere, tarım ve besi hayvancılığı yapan tüm proje sahipleri büyük sıkıntıya girdi." ifadelerini kullandı.

Bakan Mecid, ani su kesintisinin, Kürdistan 25 Eylül'de gerçekleştirmeyi planladığı bağımsızlık referandumuyla ilişkili olduğunu belirterek "İran, bunu bir baskı aracı olarak kullanıp bölge üzerindeki etkisini göstermeye çalışıyor. Bunu, referanduma karşı yapılan bir hamle olarak kabul ediyoruz." açıklamasında bulundu.

Söz konusu durumun sona ermesi için Bağdatlı yetkililerle görüştüklerini ve İran'a tepki gösterip baskı uygulamalarını istediklerini aktaran Mecid, şu ana kadar kimsenin sessizliğini bozmadığını da kaydetti.

"Suyun Kesilmesi Referandumla Alakalı"

Kürdistan Meclisi Tarım ve Su Kaynakları Komisyonu Başkan Yardımcısı Garip Pencivini de benzer görüşlere sahip olduğunu dile getirdi.

İran'ın suyu kesmesini siyasi nedenlere bağlayan Pencivini, "İran tarafından suyun bu süreçte kesilmesinin referandumla alakalı olduğunu düşünüyoruz. Bu bir siyasi meseledir ve üzerinde duracağız." diye konuştu.

İran'ın, inşası yaklaşık 10 yıl devam eden Serdeşt kentindeki barajın dolması için suyu kestiği ifade ediliyor ancak İranlı yetkililer tarafından şu ana kadar herhangi bir açıklama yapılmadı.

Kürdistanlı yetkililer, Ramazan bayramının birinci günü Küçük Zap'ın suyunun İran tarafından hiçbir gerekçe gösterilmeden kesildiğini duyurmuştu. Bu gelişmenin ardından su üzerindeki balık çiftlikleri büyük zarar görmüştü.

Nerina Azad

Rusya'nın Efrin'den çekildiği iddiası yalanlandı

TSK ve kontrolündeki cihatçı grupların, Batı Kürdistan'da PYD'nin yönetimindeki Afrin kantonuna askeri harekat hazırlıkları güçlenirken yandaş medyadaki "Ruslar, Afrin'den çekildi" iddiası yalanlandı. Suriye merkezli Enab Baladi'nin haberine göre Rusya askerleri halen Kafr Jana'daki askeri kampta. Rus askerlerinin bölgeden çekildiği iddiasını ortaya atan Mete Sohtaoğlu da Rus askeri kaynaklarının geri çekilme iddiasını doğrulamadığını yazdı.

Medya 'Çekildiler' Dedi

Dün Türkiye merkezli Akşam gazetesi, "Rus askeri Afrin'i terk etti", Karar gazetesi "Ruslar Afrin'den ayrıldı", Yeni Şafak gazetesi ise "Rusya, Afrin'den çekiliyor" haberleri yapmıştı.

Rusların Çekilmesi Ne Anlama Gelir?

Rus askerlerinin bölgeden çekilmesi, TSK'nin Efrin operasyonu için 'yeşil ışık' yakılması olarak görülüyor.

TSK'nin Hedefi

TSK ve cihatçılar, YPG'nin kontrolündeki Tel Rifat'ı ele geçirerek Azez-İdlib hattını birleştirmek istiyor. Bunun için sınır hattına zırhlı araçlar konumlandırıldı. Hükümet yetkililerinden Afrin'e yönelik operasyon mesajları da sıklaştı.

Nerina Azad

Katalanlar ve Ermenilerden Kürdistan'ın Bağımsızlık Referandumuna destek

Kürdistan Bölgesel Hükümeti'nin ABD temsilcisi Bayan Sami Abdul Rahman, ABD'nin başkenti Washington'da Ermeni Ulusal Komitesi yetkilileri ve Katalanya Hükümetinin ABD temsilcisi ile bir araya geldi.

Dasko Shirwani, ANCA Direktörü Aram Hampari-an ve Kürdistan Hükümeti ABD Temsilcisi Bayan Sami Abdul Rahman ANCA ziyaretinden

Amerikan Ermeni Ulusal Komitesi'ni (ANCA) ziyareti sonrası Ermenistan'ın Kürdistan Bölgesinde temsilcilik açmasını beklediklerini söyledi. Amerikan Ermeni Ulusal Komitesini (ANCA) ziyaret eden Kürdistan'ın ABD Temsilcisi Bayan Sami Abdul Rahman, burada Kürdistan'ın ulusal ve demokratik hedeflerine yönelik toplantıda ANCA yetkilileri ile bir araya geldi. ANCA Başkanı Aram Hamparian ile bir araya gelen Bayan Sami Abdul Rahman'a Amerika'daki Kürt ve Ermeni toplumları arasında ortaklaşa çalışmaların yürütülmesinde ön ayak olan Dasko Shirwani de katıldı.

Ziyarete ilişkin Amerikan Ermeni Komitesinin resmi sayfasından yayınlanan bir bildiride görüşmelerin son derece olumlu geçtiğini belirtilerek, "Kürdistan Hükümeti ile Amerikalı Ermeni topluluğu arasında sıcak ve yapıcı ilişkilerin sürdürülmesine ve önümüzdeki on yıllarda Ermeni-Kürt bölgesel ilişkisinin oynayacağı kilit rol hakkında artan bir küresel farkındalığı yansıttı ve güçlendirdi." Denildi.

Ziyaret sonrası twitter hesabından bir açıklama yayınlayan Kürdistan Hükümetinin ABD temsilcisi Bayan Sami Abdul Rahman, ANCA ziyaretinin olumlu geçtiğini ve en kısa sürede Ermenistan'ın Kürdistan'da temsilcilik açmasını beklediklerini söyledi.

KRG ve Katalan temsilcileri Washington'da bir araya geldi

Bayan Bayan Sami Abdul Rahman ve Katalonya Hükümeti Baş Temsilcisi Andrew Davis

KRG, Amerika Birleşik Devletleri Temsilcisi Bayan Bayan Sami Abdul Rahman bugün Kuzey Amerika'da Katalonya Hükümeti Baş Temsilcisi Andrew Davis'i kabul etti. Her iki taraf da ortak menfaat, özellikle Kürdistan ve Katalonya'nın bağımsızlık hedeflerine ilişkin görüş alışverişinde bulundular. Kürdistan ve Katalonya halkının gelecekleriyle ilgili referandum yapmasının demokratik bir hak olduğunu vurgulayan taraflar, yaptıkları açıklamada uluslararası toplum üyelerinin bu tür demokratik uygulamalara saygı duymasını ve desteklemelerini beklediklerini belirttiler.

Nerina Azad

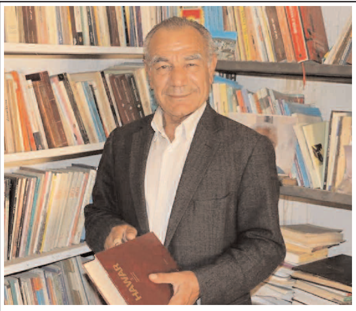

Konê Reş, Qamişlo,

Strana Serxwebûnê

Bîst û pencê vê ilûnê
Refranduma serxwebûnê
Erê erê bo hebûnê
Bijî bijî serxwebûnê.

Kurdno! Rabin bilezînin
Nasnameya xwe bistînin
Bi yek dengî bilîlînin
Bijî bijî serxwebûnê.

Bela canên gorbihiştan
Şad -aram bin li goristan
Navbilind bin li Kurdistan
Bijî bijî serxwebûnê.

Şerefxan û Mîr Bedirxan
Nehrî û Pîran û Barzan
Her zindî bin li Kurdistan
Bijî bijî serxwebûnê.

Hewlêr û Dêrsim û Batman
Mehabad, Amûd û Botan
Ew in dayikên niştiman
Bijî bijî serxwebûnê.

Serxwebûn şêrîn û xweş e
Welî bibe rengê reş e
Kurd tevî, bibin rûgeş e
Bijî bijî serxwebûnê.

Îlûn meha me kurda ye
Ala rengîn va li ba ye
Dilê kurdan pir pê şa ye
Bijî bijî serxwebûnê.

Latif Epozdemir: Barzanî roleke dîrokî hildaye ser şanê xwe

Pirsa serxwebûna herêma Kurdistanê, ji babetek navxweyî derketiyê, bûye mijareke navneteweyî ya girîng. Herweha diyar e pêkanîna raya giştî ya xurt di nav gelê me de, wekî pêwîstiyekê derketiye pêş.

Di vê derbarê de, wekî Kurdistan24 me xwest bîr û rayên partî û kesayetiyên navdar ên Kurd li Bakur, bigihînin raya giştî.

Hevpeyvîna ligel Cîgirê Serokê Giştî yê HAK-PARê Latif Apozdemir:

Kurdistan24: Hûn konjoktûra neteweyî û navneteweyî di mijara Serxwebûna Kurdistanê de amade dibînin?

Latif Epozdemir: Bi raya min roj ev roje ku lazim e Kurd ji vê serdemê sûd wergire û jîyanek serbixwe damezrîne. Şert û derfetên derve ji bo nasandin û pejirandina Kurdistanek serbixwe amade nin. Her çend asteng û mûşkil û rayên cûda di navbera hêzên serekeyên Başûr dehebin jî, ez bawerim wê bi şîweyek rasteqîn werin çareser kirin.

Kurdistan24: Struktura binameyên dewletî yên herêma Kurdistanê, ji bo ragihandina Serxwebûna Kurdistanê amade ne / têr dikin?

Latif Epozdemir: Helbet her tiştek ji bo berdewamîya Kurdistanek serbixwe ne rêk û pêk e. Binyatek baştir hebûya hîmê dewletek serbixwe qayimtir dibu. Lê dem li benda tu kesî ranawestê. Eger kêm û eger zêde lazim e ev dema geyîştî nebore.

Kurdistan24: Girîngiya ragihandina serxwebûna Kurdistanê, di dema niha de, hûn çawa dinirxînin?

Latif Epozdemir: Serxwebuna Kurdistanê hest û bawerî û dilsozîya hemû Kurdan wê qayîmtir bike. Rageyandina serxwebunê wê bibe sedemê zeximbuna haletê ruhîye a gelê Kurdistanê.

Kurdistan24: Radeya pêşketina civatî / neteweyî gihiştiye wê ast a ku serxwebûn, wekî xal a herî girîng hatiye pêş herêma Kurdistanê?

Latif Epozdemir: Bi raya min civaka navnetewî vê qonaxê danîye ber Kurdên başûr. Li Başûrê Kurdistanê astek bilind a neteweyî her hebûye. Lewraye ku ev ast eger bi paldararîya civaka navnetewi re bikeve rê , herçend kêmasî hebin jî, wê serketin her hebî.

Kurdistan24: Aboriya, ewleyiya, binamayên civatî / neteweyî, rewşa coxrafî, demografî, diplomasî ya Kurdistanê, di wê radê de ye ku serxwebûn bête ragihandin?

Latif Epozdemir: Ez bawerim wêrekîyek sîyasî hewceye. Sîyaset hunerê encam bidestxistinê ye. Kurdistan welatek dabeşkirî ye. Ev sînor ne rewa ne. Tu kes nikare vî halê dabeşkirî ta ebed qebul bike. Çareseriyek yekser lazim e û ew şerd îro geyiştine.

Kurdistan24: Dem a dewleta neteweyî qediya ye?

Latif Epozdemir: Ji bo kurdan na. Lewra Kurd hê bextewarîya dewletbuyînê nehebandine. Ew hevoka ku dibeje “Dem a dewleta neteweyî qediya ye” ji bo Kurdan hevokek derew e. Ev hevok têhê xapandina Kurdane. Pêşîlêgirtina maf û berjewendîyên netewîyên gelê Kurd e.

Kurdistan24: Girîngiya serxwebuna Kurdistanê, ji bo netewe / yên, civat û kesayetiya Kurd çi ye?

Latif Epozdemir: Serbilindî, kûbarî,şanazî û bextewarîyek mezin e. Dilxweşîye, encamdana xewn û raza netewehîye ku bi sedan sale Kurd li benda wê ne.

Kurdistan24: Serxwebûna Kurdistanê, çi bandorek erênî li rewşa ewleyî, aştî û pêkvejiyanê ya herêmê / cîhanê dike?

Latif Epozdemir: Helbete Kurd heqê xwene ku bibin dewletek serbixwe û her wiha bibin endamê Yekîtîya Miletan. Ji bo aştîya herêma rojhilata naverast, ji bo çareserîyên sereke yên herêmê û cihanê çareserkirina pirsa Kurdî bandorek baş datîne ser bîr û raya hêzên herêmê û yên cihanê.

Kurdistan24: Herêm û cîhan amade ye, dewleta Kurdistanê nas bike?-

Latif Epozdemir: Bi raya min erê. Eger çend dewletên herêmê li dijê sexwebuna Kurdistanê jî bin, lê li cîhanê hêzên hevpeyman û demokratik wê piştgirîya Kurdistanek serbixwe bikin.

Kurdistan24: Rola Serok Barzanî di amadekirin û ragihandina Serxwebûna Kurdistanê de?

Latif Epozdemir: Mesûd Barzanî, ji alîyê piranîya Kurdan ve tê hezkirin. Piranîya Kurdan pê bawer dikin, ji dilovanî û dilsozîya wî şik û guman nakin. Lewra tenê di pêşengiyek şexsîyetek wiha hêja û bawerpêkirî de karên mezin encam didin. Serok Berzanî, bi dil û can serxwebûna Kurdistanê divê. Barzanî, wek exd û qewlek dixwaze Kurdistanek serbixwe dîyarî nivşên nû bike. Berzanî lewra roleke dîrokî hildaye ser şanê xwe. Miletê Kurd minetdarê wî ye. ***kurdistan24.net***

Mehmet Emîn Kardaş: Îro şansekî mezin ji Kurdan re heye

Pirsa serxwebûna herêma Kurdistanê, ji babetek navxweyî derketiyê, bûye mijareke navneteweyî ya girîng. Herweha diyar e pêkanîna raya giştî ya xurt di nav gelê me de, wekî pêwîstiyekê derketiye pêş.

Di vê derbarê de, wekî Kurdistan24 me xwest bîr û rayên partî û kesayetiyên navdar ên Kurd li Bakur, bigihînin raya giştî.

Hevpeyvîna ligel Serokê Giştî yê Partiya Demokrat a Kurdistanê (PDK-Tirkiye) Mehmet Emîn Kardaş:

K24: Hûn konjoktûra neteweyî û navneteweyî di mijara Serxwebûna Kurdistanê de amade dibînin?

Mehmet Emîn Kardaş: Asteng dê hebin, lê Erê

K24: Struktura binameyên dewletî yên herêma Kurdistanê, ji bo ragihandina Serxwebûna Kurdistanê amade ne / têr dikin?

Mehmet Emîn Kardaş: Na; têr nakin, ji ber ku dewletên li herêmê ew hemî dagirker in.

K24: Girîngiya ragihandina serxwebûna Kurdistanê, di dema niha de, hûn çawa dinirxînin?

Mehmet Emîn Kardaş: Ev helwesteke rast e. Em di sedsala 21’e de ne, ger serxwebûn neyête ragihandin, êdî sedsal ji Kurdan re nema tên.

K24: Radeya pêşketina civatî / neteweyî gihiştiye wê ast a ku serxwebûn, wekî xal a herî girîng hatiye pêş herêma Kurdistanê?

Mehmet Emîn Kardaş: Erê 80%.

K24: Aboriya, ewleyiya, binamayên civatî / neteweyî, rewşa coxrafî, demografî, diplomasî ya Kurdistanê, di wê radê de ye ku serxwebûn bête ragihandin?

Mehmet Emîn Kardaş: Di nav xwe de aloziyên siyasî û îdeolojîk hene, lê îro şansekî mezin ji Kurdan re heye, ji ber ku mala Barzaniyan di doza Kurdistanê de xwedî so zin. Îro yekî weke serokê herêmê berêz Mesud BARZANÎ ku ew ji wê malbatê ye, bi dilsozî û lehengî pêşkêşiya vî karî dike. Êdî sexwebûn ne xeya le hemî Kûrdên li dinyayê li pişt serok BARZANÎ sekinîne. Piştî ku Serokê herêmê birêz Mesûd Barzanî ev babet rûdan kir, jê veger keraset e ji kurdan re.

K24: Dem a dewleta neteweyî qediya ye?

Mehmet Emîn Kardaş: Na ti dem û çaxan dewletbûyîn ji holê rana be, ew her pêdiviyek e ji neteweyan re. Bila ev jî neyête ji bîr kirin ku, her netew xwedî dewlet e, ma tenê ji Kurdan re qebhet e .

K24: Girîngiya serxwebûna Kurdistanê, ji bo netewe / yên, civat û kesayetiya Kurd çi ye?

Mehmet Emîn Kardaş: Hemû netewayên li dinyayê xwedî dewlet in û xwedî al’ in, hinek ji wana hene xwedî biçendan dewlet in. Dewletbûyîn mafekî netewî ye û al rûmeta netewî ya, dewlet ji Kurdan re mafekî xwezayî û rewa ye ew ji av û hewayê jî pêvîsttir e.

K24: Serxwebûna Kurdistanê, çi bandorek erênî li rewşa ewleyî, aştî û pêkvejiyanê ya herêmê / cîhanê dike?

Mehmet Emîn Kardaş: Serxwebûna Kurdistanê dê aşîtiya hereme de rolek mezin bilîze û dinya jî, dê ji gelek astengên li Rojhilata Navîn pak bibe.

K24: Herêm û cîhan amade ye, dewleta Kurdistanê nas bike?

Mehmet Emîn Kardaş: Dewletên cîhanê ne bi îrada me Kurdistan parçakirin, dewletên li herêmê jî dagirkerê Kurdistanê ne. Ger me derfet hebe me pêdivî bi rizamendiya wan nî ne. Lê dîsa jî gelek dewlet ji serxwebûna Kurdistanê re xweşbîn in.

K24: Rola Serok Barzanî di amadekirin û ragihandina Serxwebûna Kurdistanê de?

Mehmet Emîn Kardaş: Rola sereke ya berêz Mesûd BARZANÎ ye ew di ragihandina dewleta Kurdistanê de bê hempaye lewra ne cenabê wî bûna kesî ev mijar ne di anî rojevê. Em hemî PDK-T piştgiriya helwesta Serokê herêmê û referandûma serxwebuna Kurdistanê dikin û serkeftinê dixwazin. ***kurdistan24.net***

Têmûrê Xelîl: Dema herî baş ji bo serxwebûnê hatiye

Pirsa serxwebûna herêma Kurdistanê, ji babetek navxweyî derketiyê, bûye mijareke navneteweyî ya girîng. Herweha diyar e pêkanîna raya giştî ya xurt di nav gelê me de, wekî pêwîstiyekê derketiye pêş.

Di vê derbarê de, wekî Kurdistan24 me xwest bîr û rayên partî û kesayetiyên navdar ên Kurd, bigihînin raya giştî.

Hevpeyvîna ligel endamê Redaksiyona Rojnameya Riya Teze, rojnamevan û nivîskar Têmûrê Xelîl :

K24: Hûn konjoktûra neteweyî û navneteweyî di mijara Serxwebûna Kurdistanê de amade dibînin?

Têmûrê Xelîl: Bi bawerîya min, konjoktûra navnetewî ji a neteweyî xurttir e. Ev yek çiqas ecêb be jî, ewqas jî bo serketina serxwebûna Kurdistanê giringtir û erênî ye. Bi awayekî din, eger dijber û xêrnexwezên serxwebûna Kurdistanê di nav me da hebin, emê bikaribin zora wan bibin, lê emê zehmet bikaribin zora dijberê xwe yên navnetewî bibin.

K24: Struktura binameyên dewletî yên herêma Kurdistanê, ji bo ragihandina Serxwebûna Kurdistanê amade ne / têr dikin?

Têmûrê Xelîl: Belê, him amade ne, him jî têr dikin. Hilbet, kêmasî hene, lê serketin ji kêmasîyan gelek zêdetir in û ew kêmasî wê piştî îlankirina serxwebûnê ji berê va ji holê rabin.

K24: Girîngiya ragihandina serxwebûna Kurdistanê, di dema niha de, hûn çawa dinirxînin?

Têmûrê Xelîl: Dema here baş anaha ye. Em zanin ku heta niha neyarên me gelek bûn û dikarin di paşdemê da jî gelek bin. Lê anaha heta neyarên me yên bi sedan salan jî di hêla naskirina serxwebûna Kurdistanê da ewqas nerm bûne, ku hinek caran kêfa me tînin. Ev yek bi saya serê sîyaseta rast a serokatîya Herêma Kurdistanê çê bûye.

K24: Radeya pêşketina civatî/neteweyî gihîştiye wê ast a ku serxwebûn, wekî xal a herî girîng hatiye pêş herêma Kurdistanê?

Têmûrê Xelîl: Ew xal ne tenê hatîye ber derê herêma Kurdistanê, lê ew xal xem û xeyalên hemû kurdên cihanê ya bi sedan salan e. Berê daxweza me xeyal bû, niha daxweza me rastî ye!

K24: Giringiya Başûrê Kurdistanê û referenduma serxwebûna Kurdistanê, ji bo perçeyên din, herweha Kurdên cîhanê çi ye?

Têmûrê Xelîl: Pir giring e di dema îlankirina Serxwebûna Kurdistanê bidine ber çavan, ku Kurdistana Başûr berî her kesî welatê Kurdên Başûr e, dû ra welatê hemû kurdên cihanê ye. Nabe ku tu kurdekî dervayî Kurdistana Başûr destkarî li nav karê başûrîyan bike. Bira hîç kes me nexapîne, ku mafê me li Başûr weke mafê başûrîyan e. 20î zêdetir welatên ereban hene. Ma qey Îraq welatê erebên Yemenê ye, an erebên Misirê dikarin li ser desthilatîya Erebistana Seûdîyê xwedî biryar bin? Ew hîç ne xwedî deng in jî. Û weke ku di navbera hemû welatên ereban da sînor hene, qanûnên welatekî tenê li wî welatî derbazz dibin, bo kurdan jî gerekê wa be.

Kêmanîya desthilata Kurdistana Başûr a here mezin ew e, ku kurdên neyar, xayîn û dijminên alaya Kurdistanê, dijminên avabûna Kurdistanê wek xwe kurd dibînin. Bi kesên dijmin û xayîn ra gerekê yek qanûn hebe: -Wana ji kurdan û Kurdistanê dûr bixin. Eger ez hinekî sert bêjim, ewê ha be: -Şerê di navbera kurdên welatparêz û kurdên xayîn da ne şerê birakujîyê ye. Ew şerê kurdan û xayînan e. ***kurdistan24.net***

HDP: Destwerdana Efrînê metirsiya şerê kurd û tirk zêdetir dike

Partiya Demokratîk a Gelan (HDP) ragihand, ku plana operasyona ser Efrînê, têkbirina tekoşîna li dijî DAIŞê ye û hişyarî da hikûmeta Tirkiyê, ku pêngaveke wiha dê civaka Tirkiyê bixe nava kêşeyên mezin de.

Lijneya Rêvebiriya Navendî ya HDPê bi daxuyaniyekê ragihand: “Koalîsyona AKP-MHPê, gelek leşker, yekîneyên zirxpoş û çeken giran şandine sinorê Hatay û Kilîsê da ku Efrînê û Sûriyeyê dagir bike. Ev çend roj in, Efrîn di bin topbaranê de ye. Gund tên valakirin.”

HDPê siyaseta hikûmeta AK Partiyê ya li Iraq û Sûriyeyê rexne kir û diyar kir, ku vê siyasetê ti encamp nedane.

Di daxuyaniya xwe de HDP dibêje, hikûmeta AK Partiyê ji bo qeyrana navxweyî veşêre, dorpêça cîhanî bide jibîrkirin, herwiha ji bo desthilatiya xwe qayîmtir bike, hewl dide hestên neteweperest bilind bike. HDP diyar dike: “Koalîsyona AKP-MHPê amadekariyê dike da ku li Sûriyeyê têkeve nav macerayeke nû. Her wisa berdêla van hewldanan jî ciwan û hemû pêkhateyên civakê didin.”

Di berdewama daxuyaniya HDPê de wiha tê gotin: “Ev pêngav, têkbirina têkoşîna li dijî DAIŞê ye. Bi vê yekê hewl didin têkoşîna li dijî DAIŞê, ku li Reqayê hatiye dorpêçkirin, têk bibin.”

HDP hişyariya wê yekê dide ku egera ketina Efrînê metirsiya şerê di navbera kurd-tirk, ereb-kurd de zêdetir dike û dibêje: “Ev xeletiyeke mezin e û nayê qebûlkirin.

Di dawiya daxuyaniyê de HDP dide xuyakirin, ku ev siyaset dê welat û civaka Tirkiyê bixe nav kêşeyên mezintir û bang li hemû aliyan dike da ku li dijî polîtîkayên hikûmetê bisekinin. ***Rûdaw***

Baudouin: Kurd dê dewleteke demokratîk damezrînin

Serokê Fedralîzma Navdewletî ya Mafên Mirovan Patrick Baudouin di derbarê giştpirsiya serxwebûna Başûrê Kurdistanê de ragihand, ku ew weke prensîba Fedralîzma Navdewletî ya Mafên Mirovan piştgirî dide giştpirsiya

serxwebûna Kurdistanê û tiştekî normal e ku gelê Kurd biryara çarenivîsa xwe bide. Patrick Baudouin di derbarê giştpirsiya serxwebûnê de ji Rûdawê re diyar kir, ku ev ji mafê gelan e da ku bi xwe biryara çarenivîsa xwe bidin û got: “Ev prensîbeke ku Federalîzma Navdewletî ya Mafên Mirovan bi zelalî piştgiriya wê dike. Ji ber vê em tiştekî normal dibînin ku ev giştpirsî were pêkanîn û gelê kurd bi azadî biryara xwe bide. Herwiha em xwe nakin aliyek ji bo vê biryara ku gelê Kurd dê bide, lê weke prensîb, di baweriya min de giştpirsî tiştekî baş e.”

Herwiha Baudouin eşkere kir: “Tenê em hêvî dikin ku ew di dema guncaw de bê lidarxistin. Ji ber ku ev bijarde jî divê were wergirtin.”

Patrick Baudouin li ser pêwendiyên Fransa û Kurdistanê yên piştî serxwebûnê jî hêviyên xwe anî ziman û got: “Îcar eger di giştpirsiyê de biryara serxwebûnê ji aliyê gelê Kurdistanê ve were dayîn, di navbera Fransa û vê Kurdistana serbixwe de gelo dê pêwendî çawa bin? Ez hêvî dikim ku pêwendiyeke pir baş be, çimku berê pêwendî di navbera kurdan û fransiyan de hatine hûnandin û dilgermiyek ji aliyê hikûmetên Fransî yek li dû yek derbarê pirsa Kurd de hebû. Di baweriya min de divê ev yek berdewan be. Bêguman ev dewleta kurdî ya ku dê were damezirandin divê bi şêweyekî reftar bike ku Fransa karibe alîkarî û piştgiriya wê bike.”

Weke din Patrick Baudouin bal kişande ser pêwîstiya berdewamiya demokrasiyê û got: “Ez vê têbîniya biçûk dixwazim bînim ziman, çimku em gelek caran dibînin dema ku rikber dibine xwedî dewlet û hemû saziyên desthilatê werdigirin, ew êdî li dijî wan baweriyên xwe yên ku beriya serxwebûnê bi dest bixin tevdigerin. Qet guman li ba min nîne ku dê gelê Kurd û serkirdeyên wî karibin dewleteke bi rastî demokrat damezirînin. Çimku eger em rewşa gelê kurd ji 40-50 salî ve ji nêz ve bişopînin, her tim min dîtiye ku ev gel hezkerê demokrasiyê ye û ew dikare bi rastî yekemîn dewleta demokratîk li Rojhilata Navîn damerzirîne.” ***Rûdaw***

Artêşa Tirkiyê gundên devera Şehba vala dike

Artêşa Tirkiyê gundên li devera Şehba ya Rojavayê Kurdistanê ji xelkê vala dike û amadekariyên destpêkirina operasyoneke leşkerî li wê deverê dike.

Berdevkê Desteya Berevaniyê li Efrînê Fewzî Silêman li ser hejmara xwe ya tûra pêwendiyên civakî belav kiriye, “Artêşa Tirkiyê xelkê ji taxa Başûr û taxa Rojava yên bajarokê Mariê vala dike. Herwiha gundên Hizwan, Sosyan, Numan, Birc, Kiêbê, Kefir Kelbîn, Til Malid, Silsanê, Eble û Twêhînê jî ji gundiyan vala dike.

Li gor berdevkê Desteya Berevaniyê li Efrînê, ku armanca artêşa Tirkiyê ji wê pêngavê ew w, ku dest bi operasyoneke leşkerî li devera Şehba dike.

Ev gava artêşa Tirkiyê di demekê de ye, ku medyayên Tirkiyeyê ragihandibûn, Arteşa Tirkiyeyê û grûpên opozîsyona Sûriyê li dijî YPGê dest bi amedekariya operasyoneke berfireh kirine. Di heman demê de jî, Cigîrê Serokwezîrê Tirkiyê Veysî Kaynak ragihandibû ku, divê YPG li Afrînê were jinavbirin. Tê zanîn jî, duh Artêşa Tirkiyê pireya Heşarge û gundê Qere Baba yên li navçeya Reco bi mûşekên Katyuşa û topên Hawinê armanc dike. ***kurdistan24.net***

Li Rojhilatê Kurdistanê kolberekî kurd hat kuştin

Li bajarê Bane ya Rojhilatê Kurdistanê, kolberekî kurd ji aliyê hêzên Îranê ve hat kuştin. Çavkanyekê ji Baneyê ji Rûdawê re raghand, ku li nêzîkî bajarê Baneyê, hêzên Îranê gulle berdane kolberan û di encamê de kolberek hatiye kuştin û kolberekî din jî bi granî brîndar bûye. Li gor heman çavkaniyê, navê kolberê hatiye kuştin Wahîd Qadirî ye û navê kolberê birîndar jî nehatiye zanîn. Hate gotin, ku herdu kolber jî xelkê rojhilatê Kurdistanê ne û ji bo debara jiyana xwe ya rojane vî karî dikin. Ev yek di demekê de ye, ku çend roj beriya niha Parêzgariya Urmiyê û Rêveberiya Giştî ya Sindoqa Bîmekirina Cotkaran li hev kiribûn, ku 16 hezar kolberên li Pîranşar û Urmiyê werin bîmekirin.

Hêjayê gotinê ye, ku her sal bi dehan kolberên kurd ji aliyê hêzên Îranê ve tên kuştin. ***Rûdaw***

Qeterê daxwazên welatên erebî red kir

Qeter cardin ragihand, ku şert û mercên ku welatên erebî ji bo bidawîanîna dorpêçê diyar kiribûn, qebûl nake. Bi pêşengiya Erebistana Siûdî lîsteyeke ku bi 13 madeyan pêk tê, ji bo bidawîanîna dorpêçê pêşkêşî Qeterê hatibû kirin.

Li gor ajansa nûçeyan a Reutersê, Wezîrê Derve yê Qeterê Şêx Muhemed Bîn Ebdurehman El Sanî li Romayê daxuyanî daye rojnamevanan û diyar kiriye: "Lîsteya daxwazan dê were redkirin û dê neyê pejirandin. Lê di bin şert û mercên guncaw de em amade ne ku bi diyalogê çareser bikin." Herwiha El Sanî eşkere kir, ku di nav lîsteyê de girtina kanala El Cezîre jî heye, lê ne mimkun e ku kanal were girtin. Weke din di lîsteya daxwazan de qutkirina pêwendiyên li gel Îranê û girtina baregeha leşkerî ya Tirkiyê ya li Qeterê jî heye. ***rudaw***

Rêveberekî AK Partî yê Wanê hate kuştin

Cîgirê Serokê Ak Partiyê yê navçeya Qelqelî ya Wanê Aydin Ahî, piştî hate revandin, hate kuştin. Hate gotin, ku demjimêr 22.30ê şeva derbasbûyî (02-07-2017), grûbeke çekdaran bi ser mala Cîgirê Serokê Ak Partiyê yê navçeya Qelqelî ya Wanê Aydin Ahî de girtin û ew revandin.

Piştî demekê li taxa Şemsedîn a navçeyê, Aydin Ahî bi awayeke birîndar hate dîtin. Aydin Ahî ku berî mixtar bû, li Nexweşxaneya Dewletê ya Qelqeliyê canê xwe ji dest da.

Hate îdîakirin, ku ew kesên Cîgirê Serokê Ak Partiyê yê navçeya Qelqelî ya Wanê Aydin Ahî kuştine gerîlayên PKKê bûne. Piştî bûyerê hêzên ewlekatiya Tirkiyê li herêmê dest bi operasyonê kirin. Hêjayê gotinê ye, ku roja berî jî Cîgirê Serokê AK Partî yê navçeya Lîceya Amedê Orhan Mercan li pêş mala xwe hatibû kuştin. ***rudaw***

Miryem Recewî: Niha baştirîn deme bo rûxandina rejîma Îranê

Serkirdeya opozîsyona Iranê û Seroka rêxistina Mûcahidîn Xeliq Miryem Recewî ragehand ku, niha baştirîn deme bo rûxandina rejîma Îranê û nêzîk ew rêjîm bi dawî were. Îro, Şemiyê û di kongreya salane de ya opozîsyona Îranê û bi amadebûna hezaran alîgirên wê di nava revenda Îranê li Fransayê Serkirdeya opozîsyona Iranê û Seroka rêxistina Mûcahidîn Xeliq Miryem Recewî ragehand ku, rejîma Îranê nayê çareserkirin, ti rê li pêşiya me nemane tenê dive ew rejîm were rûxandin.

Herwiha Serkirdeya opozîsyona Iranê û Seroka rêxistina Mûcahidîn Xeliq Miryem Recewî dûpatkir ku, niha nerazîbûna xelkê ji rejîma Wîlayeta Feqîh zêdebûye û dema rûxandina wê rêjîmê hatiye, Recewî amaje bi wê yekê jî kir ku, 11 xwepêşandanên nerazîbûna sala borî de li Îranê hatin encamdan, lê ev rêjeya xwepêşandanan ti pêşkeftine li Îranê de nekir. Herwiha got jî Îran xwe kire nav 3 cengan de li Rojhelata Navîn, ev yeke bû bêgeha lawazbûna Tehranê eger ji wan cengan vekişe jî rewşa wan bihtir dikeve metirciyê de. ***BasNews***

Parlementarekî AKP: Dewleta Kurdistanê ya serbixwe bo Tirkiyê nabe kêşe

Parlementerê AK Partiyê Orhan Atalay diyar kir, ne Tirkiye ne jî Barzanî doza xakê ji hev nakin, loma wê referandûm û Dewleteke Kurdistanê ji bo Tirkiyê nebe kêşe. Helwesta Mesûd Barzanî giring e di warê dahatûya pêwendiyên di nava Kurdistan û Tirkiyê de.

Serokê Rêxistina Hevkariya Îslamî ya Koma Yekîtiya Tirk ya di Parlamentoyê de û Parlamenterê AK Partiyê Orhan Atalay derbarê referandûma bo Serxwebûna Kurdistanê de axivî û got; Referamdûma li Kurdistanê tercîha wan mirovan e û mafekî jê rewatir jî nîn e ku çarenûsa xwe diyar bikin. Dema vî mafê xwe bikarbînin dikarin danûstandinên bîr û boçûnan bikin, lê ne mecbûr in ku destûrê ji ti kesî bixwazin. Li gorî min ev maf ji aliyê Xwedê ve hatiye dayîn û divê wisa bê nirxandin. Çarenûsa vê cografyayê ku Tirkiye jî di navê de ye bi Sykes-Pîcotê hatiye tayînkirin.

Atalay ragihand, teşekkûla sînoran ne xwezayî ne. Cografya, bawerî, nasname û civaknasî ne li ser wê bingeha binyadî ne. Ji ber vê yekê li ser vê erdnîgariya ku binyada xwe ji tayîna mêtîngeriyê digire ne aramî ne jî aştî pêk nehat.

Parlementerê AK Partî Prof. Orhan Atalay ji K24ê re jî got: "Ew kartên li Rojhilata Navîn careke din têne tevdan. Li Sûriyê, Irak, Yemen û Katarê li vê cografyayê wê tiştek wekî doh nemîne. Bi taybetî ji Iraq di merhaleyên gelekî giring re derbas bû. Niha wê Mesûd Barzanî di meha Îlonê de referandûmê pêk bîne. Digel hemû cîranan, em bi Kurdistanê re jî ji aliyê civakî, siyasî û aborî ve di nava danûstandinên baş de ne. Tirkiye deriyekî giring e ji Kurdistanê re ku karibe berê xwe bide dinyayê. Tirkiyê ti carî deriyên xwe ne girtin li cîranên xwe."

Atalay bibîr xist ku di tevkujiya Saddam ya Helebje de Tirkiyê Kurd kirine

mêvanê xwe û 5 sal in Ereb, Kurd û Tirkmenên li Sûriyê dike mêvanê xwe. Loma referandûm her çawa encam bide bila bide wê Tirkiye tû carî deriyê xwe li Kurdistanê negire. Atalay got; Çand û kelepora civaka me yek e. Li vî aliyê Dîcleyê birayek li wî aliyê din jî birayek maye. Ne mimkûne ku bira ji bira, xal û xwarzê jî ji hev bê cihêkirin.

Orhan Atalay dibêje: "Em wek AK Partî ku Tirkiyê birêve dibin, egera wê nabînin ku piştî referandûmê li hemberî dewleta Kurdistanê wek ambargoya Dewletên Xalîcê ku li dij Qetarê dane destpêkirin karîger bikin. Metirsiyeke wiha heye. Ger li wir dewletek ava bibe wê bandorê li Kurdên li Tirkiyê bike. Ez biqasî serê derziyê îhtimalê nadim vê yekê. Sibê roj dema Kurdistanek ava bû ez bawer nakim ku wê Kurdên li Tirkiyê bibêjin em jî dixwazin tevlî wê derê bibin. Berwajî vê yekê ez çaverê dikim ku bi dewleta Kurdistanê re ku dê bê damezrandin wê çûnûhatin û pêwendiyên Tirkiyê ên bazirganiyê hê xurttir bibin."

Herwiha Orhan Atalay da zanîn; ew bawer dike ku wê rêveberiya Kurdistanê wê ezmuna Komara Kurd ya Mehabad û Melikiya Kurdî ya Silêmanî li ber çav bigire û gavên xwe hê bi hişyartir biavêje. Ji ber ku ev cografyaya Rojhilata Navîn veguheziye rewşeke wisa ku ji derve her cure mudaxele lê mimkûn e. Atalay got; Di prosesa bikaranîna mafên xwe yên rewa de beyî kuştin û şikenandinê jî mirov dikarin bijîn. Dema metirsiyên Tirkiyê bêne sivikirin û bêhtir pêwendî bêne danîn wê tû kêşe rû nedin. Ji ber ku Tirkiye naxwaze bi cîranên xwe re nebaş be. ***kurdistan24.net***

Li Zapê û Xarpêtê çalakiyên gerîla: Gelek leşker hatin kuştin

Navenda Ragihandin û Çapemeniyê ya HPG'ê, ragihan di çalakiyên li gelek herêman hatin lidarxistin de, herî kêm 20 leşkerên artêşa Tirk hatine kuştin.

Daxuyaniya ku ji aliyê HPG'ê ve hate parvekirin, hat diyar kir ku bi taybet li Herêma Zapê leşkerên artêşa Tirk derbên giran dixwin û dişkên.

Agahiyên berfireh ên daxuyaniya HPG'ê ya li ser malpera xwe ya fermî parvekirî wiha ye:

LI ZAPÊ DERBÊN GIRAN LI LEŞKERÊN ARTÊŞA TIRK HATE XISTIN

Hêzên me di çarçoveya Pêngava Şoreşgerî ya Şehîd Bedran Gundikremo û Şehîd Nalîn Mûş de, li dijî leşkerên artêşa Tirk li navçeyên Çelê û Şemzînan ên Colemêrgê çalakiyên xurt lidar xistin.

29'ê Hezîranê saet 06:00'an, hêzên me li dijî Qereqola Girê Ortê ya girêdayî navçeya Çelê ya Colemêrgê çalakiyek lidar xistin. Di çalakiya çeper û konteynirên nava qereqolê bi awayekî xurt kirin hedef de, bi qasî hatî zelalkirin 4 leşker hatin kuştin. Piştî çalakiyê Qereqola Girê Ortê qada çalakiyê bi obus, hewan û topan bomberdûman kirin.

30'ê Hezîranê saet 08:30 heta 15:00'an, hêzên me yên YJA Star li dijî leşkerên Tirk ên li Girê Ronahî yê Herêma Şemzînanê 2 çalakî lidar xistin. Di vê çalakiyê de bi qasî hate zelalkirin leşkerek hate kuştin.

Artêşa Tirk a ku 16'ê Hezîranê li dijî Herêma Zapê ya Herêmên Parastinê yên Medyayê operasyona dagirkirinê dabûn destpêkirin, çalakiyên gerîlayan ên li dijî van jî bi hemû leza xwe dewam dikin.

30'ê Hezîranê saet 11:00'an, hêzên me li dijî leşkerên li Girê Gijnê bi cih bibûn çalakiyek lidar xistin. Di çalakiya çeperên dijmin bi awayekî pir xurt hate lêxistin de, bi qasî hate zelalkirin 4 leşker hatin kuştin. 30'ê Hezîranê saet 18:20'an, hêzên me li dijî leşkerên artêşa Tirk ên li Qela Bêdewê bi cih bibûn çalakiyek bi sekvaniyê lidar xistin. Di vê çalakiyê de leşkerek hate kuştin. Hêzên me 1'ê Tîrmehê saet 05:20'an, li dijî leşkerên li Qela Bêdewê bi cih bibûn çalakiyekî berfireh lidar xistin. Di çalakiya çeperên dijmin ên xurt hatin lêxistin de, 2 çeper hatin rûxandin, çepera çeka A-4 hate derbkirin û 8 leşker hatin kuştin. Piştî çalakiyê artêşa Tirk qada çalakiyê û derdorî wê bomberdûman kir.

LI ŞIRNEXÊ 'GIRÊ GUVENLIK' KIRIN HEDEF

Hêzên me 29'ê Hezîranê saet di navbera 12:00-14:00'an de li dijî Qereqola Girê Guvenlik a Yekmal a girêdayî navçeya Qilaban a Şirnexê çalakiyek lidar xistin. Di vê çalakiyê de hejmara kuştî û birîndarên dijmin nehate zelalkirin.

LI QEREQOLA TIMOK HATE XISTIN

29'ê Hezîranê saet 19:00'an, hêzên me Qereqola Tîmok a navçeya Hezo ya Êlihê kirin hedef. Di vê çalakiyê de jî hejmara kuştî û birîndarên artêşa Tirk nehate zelalkirin.

LI LICÊ LI YEKÎNEYEKÎ VEŞARTÎ HATE XISTIN

30'ê Hezîranê hêzên me yekîneyekî artêşa Tirk a veşartî li navera girên Korxê û Markê yên girêdayî navçeya Lice ya Amedê xistin di bin kontrola xwe de. Yekîneya ku demekê kete di bin kontrola hêzên me de saet 12:00'an kirin hedef. Di vê çalakiyê de hejmara kuştî û birîndarên artêşa Tirk a dagirker nehatin zelalkirin. Piştî çalakiyê artêşa Tirk nêzî 2 saetan qada çalakiyê bi topên hewanan bomberdûman kirin.

LI SER RÊYA XARPÊT Û ÇEWLIGÊ ÇALAKÎ

29'ê Hezîranê saet 18:45'an, hêzên me li ser rêya Xarpêt- Çewligê li devera Anittepe li dijî komek kontra û leşkerên tîmên taybet çalakiyek lidar xistine. Di çalakiya xurt a ji nêz ve hate lidarxistin de, 2 leşker hatin kuştin. Piştî çalakiyê û şûnde, artêşa Tirk bi piştgiriya balafirên keşfê yên bê mirov û gelek wesayîtên zirxî û sivîlan leşkerên mirî û birîndar ji qadê rakirine. ***anfkurdi.com***

Дорожная карта Курдистана

Сын Кази Мухаммада: независимость Южного Курдистана откроет путь для независимости других частей Курдистана.

Политик из Восточного (Иранского) Курдистана и сын Кази Мухаммада (президента Мехабадской республики в Иране), Али Кази утверждает, что участие в референдуме о независимости является национальным долгом. Также, по его утверждению, курды других трех частей Курдистана поддерживают референдум в Южном (Иракском) Курдистане, так как независимость Южного Курдистана открывает путь для независимости остальных частей Курдистана.

На официальном сайте "Демократической партии Курдистана" Али Кази заявил: "Если бы мой отец Кази Мухаммад был бы сейчас здесь, то он сказал бы: "Курды, объединяйтесь во имя независимости Курдистана!"".

"На пути к независимости Курдистана курдский народ принес сотни тысяч жертв. Сейчас наступило время для референдума, и мы все должны сплотиться, так как референдум является национальным вопросом, и курды других трех частей поддерживают его. Когда было объявлено создание Республики Курдистан, мой отец Кази Мухаммад заявил: "Этот день освобождения народа Курдистана".

О враждебности к процессу референдума некоторых политических кругов в Южном Курдистане, Али Кази заявил: "Референдум, и объявление независимости Курдистана является национальным вопросом, и нет причин для враждебности к нему. Это курдское государство будет первым шагом для курдов других частей Курдистана, которые стремятся к собственной независимости. Поэтому обретение государственности является нашим законным правом. Если курды будут едины, то ни одна страна не сможет им помешать в достижении своей цели, но, к сожалению, курды в настоящее время не едины. Если мы упустим этот шанс, то в последующие сто лет у нас больше не будет такого шанса. Поэтому я призываю все политические партии Южного Курдистана выполнить свой долг и принять участие в референдуме и поднятии флага независимого Курдистана". *kurdistan.ru*

Бывший глава ЦРУ: Для обеспечения независимости курдам необходимо экспортировать 800 000 баррелей нефти в сутки

Бывший директор ЦРУ и командующий международными силами в Ираке и Афганистане Дэвид Петреус считает, что Иракский Курдистан должен начать производить и экспортировать около 800 000 баррелей нефти в день по цене 105 долларов США за баррель, прежде чем объявит о своей государственности.

"Я думаю, что в конечном итоге они, вероятно, имеют право на независимое государство и [быть] независимым народом, но, опять же, им нужно будет многое получить", - сказал Петреус в интервью Австралийскому Институту стратегической политики в пятницу, 23 июня.

Петреус считает, что курды пока не могут позволить себе быть независимыми, поскольку, как "мы, ЦРУ, подсчитали в какой-то момент, [для этого] им нужно экспортировать около 800 000 баррелей нефти по цене 105 долларов за баррель".

"Они производят 800 000 баррелей только в действительно хороший день и экспортируют часть этого сейчас за сорок [долларов] за баррель. Таким образом, им по-прежнему нужны некоторые [финансы] из того, что они получают из Багдада".

Дэвид Петреус также считает, что процесс независимости должен проходить мирно. "Это должен быть дружеский развод с Ираком и хорошая сделка с Турцией, прежде чем они смогут рискнуть", - сказал он.

Именно из-за финансового положения и политических споров, по мнению американского генерала, "курды останутся частью Ирака еще на некоторое время".

Отставной генерал США Дэвид Петреус служил в качестве командующего международными силами в Ираке и Афганистане, и главы ЦРУ. *kurdistan.ru*

СМИ: боевики ИГ контролируют менее 1% исторической части Мосула

Старый Мосул - последний оплот группировки "Исламское государство" (ИГ, запрещена в РФ) в иракском городе - практически освобожден. Как заявил в воскресенье официальный представитель командования операцией бригадный генерал Яхья Расул, под контролем боевиков остается только 1% исторической части Мосула. По словам иракского генерала, которые приводит телеканал Al-Sumaria, экстремисты окружены, наступление ведется по трем направлениям. С северо-запада - в районе Эль-Фарук - продвигаются подразделения ВС Ирака, с запада - армейский спецназ, с юга - в кварталах Рас-эль-Джаада, Баб- эль-Джадид, Баб-эль-Бейд - проводит операцию Федеральная полиция. Поддержку наземным формированиям оказывают ВВС Ирака. Одновременно со штурмом позиций ИГ в центральной части Старого города, бронетанковые части ВС страны участвуют в зачистке южных и северных пригородов, где еще остаются очаги сопротивления экстремистов. "Главной задачей для нас является эвакуация мирных жителей, которых боевики используют в качестве живого щита, - подчеркнул Расул. - Иракские силы обеспечили коридоры безопасности, вывели тысячи гражданских". По его словам, для спасшихся иракцев оборудованы специальные лагеря размещения, где им оказывают медицинскую помощь, предоставляют кров и пищу. По данным арабских СМИ, в плену боевиков остается от 50 тыс. до 90 тыс. гражданских лиц. Ранее сообщалось, что число террористов не превышает 200 человек, в основном смертники и снайперы. Как отметил представитель командования, все - иностранные наемники. Кампания по выдворению ИГ из второго по величине города Ирака и главного оплота террористов - Мосула - началась в октябре прошлого года. За это время наземным формированиям при поддержке ВВС международной коалиции во главе с США и Ирака удалось освободить Восточный Мосул и занять значительную территорию на западе города. Как заявил 22 июня аль-Абади, о полном освобождении Мосула будет объявлено в ближайшие несколько дней. *kurdistan.ru*

Виан Дахиль сообщила о новых зверствах ИГ

Езидскую женщину, находящуюся в плену "Исламского государства" (ИГ), накормили мясом из ее годовалого ребенка. Об этом сообщила Виан Дахиль, езидский депутат парламента Ирака.

В интервью новозеландскому телеканалу "Extra News" Дахиль рассказала ужасающую историю езидки, которую террористы использовали в качестве секс-рабыни. Женщину морили голодом в течении трех дней, а затем дали рис и мясо. После еды боевики ей сообщили, что мясо, которое она ела, было приготовлено из ее однолетнего сына.

Также Дахиль рассказала о 10-летней девочке, которую изнасиловали несколько боевиков ИГ на глазах у ее отца и сестры.

Ранее депутат сообщила "Thomson Reuters Foundation", что в лагерях для беженцев в Иракском Курдистане проживают около 420 000 езидов, которые были вынуждены покинуть свои дома в северном Ираке из-за нашествия ИГ. По ее данным, еще тысячи женщин и детей остаются в плену террористов и используются в качестве сексуальных рабов или смертников. *kurdistan.ru*

24 курдских заключенных в иранском Керманшахе могут быть приговорены к смерти

Генеральный прокурор Исламской Республики Иран в Керманшахе сообщил об аресте десятков людей провинции после терактов в Тегеране.

Прокурор Керманшаха Мохаммад Хусейн Садеги заявил журналистам, что после событий в Тегеране силы режима задержали более 50 человек в курдской провинции Ирана.

Как сообщил во вторник "Kurdistan Voice", существует большая вероятность того, что 24 из задержанных предстанут перед смертной казнью. Среди них есть 15-летний подросток и женщина.

Большинство курдских граждан были арестованы по обвинению в сотрудничестве с салафитскими и ваххабистскими группами после недавних терактов в Тегеране.

Правозащитники выразили обеспокоенность в связи с иранской политикой подавления гражданского общества под предлогом борьбы с экстремистскими группировками. *kurdistan.ru*

Канада расширяет военную миссию в Ираке

Канада продлит свою военную миссию в Ираке, направленную против "Исламского государства" (ИГ), еще на два года. Об этом в четверг сообщило Федеральное правительство Канады. По словам министра обороны Канады Харджита Саджана, угроза ИГ будет и впредь присутствовать в Ираке, что требует, чтобы канадские войска оставались в стране в составе возглавляемой США коалиции, по крайней мере, до 2019 года. Ожидается, что миссия будет продолжаться до 31 марта 2019 года и будет включать в себя подготовку новых потенциальных партнеров в рамках сил безопасности Ирака.

Кроме того, канадское правительство заявило, что в течение двухлетнего периода будет выделено около 371,4 млн. долл. США для покрытия расходов на миссию. Генерал Джонатан Вэнс, начальник штаба обороны Канады, также выразил уверенность, что его стана продолжит реагировать на потребности своих союзников. *kurdistan.ru*

В Мосуле убит репортер ИГ из Синджара

В среду в иракском Мосуле был убит репортер "Исламского государства" (ИГ) из в основном езидского района Синджар.

Управление по борьбе с терроризмом Иракского Курдистана объявило в четверг о смерти Сухаиба Айада Абдуллы аль-Хамида в мосульском районе Старый город, - последней зоне, находящейся под контролем ИГ.

Хамид был арабским гражданином из деревни в окрестностях Синджара. Он был репортером официального канала ИГ "Amaq". Он присоединился к террористам во время вторжения ИГ в Синджар.

Сообщается, что он участвовал в похищении тысяч езидских женщин и девочек.

После того, как боевики ИГ вторглись в Мосул, в августе 2014 года, они захватили езидский район Синджар, где они совершили многочисленные преступления, подпадающие под понятие геноцида. После почти восьми месяцев битвы за освобождение Мосула иракские силы близки к объявлению об освобождении города от ИГ. Вчера армия объявила о захвате мечети Аль-Нури в центре района Старого города, где лидер ИГ Абу-Бакр аль-Багдади провозгласил исламский халифат в июне 2014 года. Операция по освобождению Мосула была начата силами Ирака и курдскими силами пешмерга при воздушной поддержке возглавляемой США коалиции 17 октября 2016 года. Восточная половина города была объявлена свободной в январе 2017 года, а 19 февраля началась битва за западную часть.

kurdistan.ru

КРГ отреагировало на сообщения об условиях поддержки США

Представительство Регионального правительства Курдистана (КРГ) в США в пятницу опубликовало заявление, в котором прокомментировало законопроект министерства обороны США в отношении финансирования сил пешмерга.

В этом заявлении КРГ ответило, в частности, на доклад "Al-Monitor", в котором сказано, что продолжение финансирования КРГ со стороны США "зависит" от "участия [КРГ] в правительстве единого Ирака и от его добросовестного сотрудничества в борьбе с терроризмом ИГИЛ ["Исламского государства" (ИГ)]".

"Al-Monitor" ссылается на проект Закона о защите национальной обороны, опубликованный на этой неделе Комитетом по вооруженным силам Палаты представителей, в котором говорится: "Комитет отмечает, что финансирование, предоставленное [КРГ], является усилением сотрудничества между правительством Ирака и КРГ и поддержкой единых усилий по борьбе с ИГИЛ".

В заявлении представительства КРГ сказано, что правительство Курдистана благодарит Конгресс США за постоянную поддержку. Там также отмечается, что предлагаемое "Al-Monitor" изложение не содержится в тексте законопроекта, а может быть включено или не включено в окончательный текст.

В докладе "Al-Monitor" также было указано, что законопроект сигнализирует о намерениях Конгресса и администрации Дональда Трампа.

Ранее Конгресс принял решение выделить 480 млн. долларов США "в виде стипендий и средств на содержание" сил пешмерга Курдистана на текущий финансовый год, который заканчивается 30 сентября.

Интерпретация "Al-Monitor" предполагает, что финансирование КРГ и его сил пешмерга будет зависеть от того, останется ли Курдистан в составе Ирака.

Как сказано в заявлении КРГ, члены Конгресса США, особенно члены Комитета по вооруженным силам и Комитета по иностранным делам Палаты представителей, всегда высоко оценивали роль пешмерга в борьбе против ИГ и щедрость народа Курдистана, проявленную в приеме около 1,8 миллиона вынужденных переселенцев и сирийских беженцев.

"Мы приветствуем любые усилия США по укреплению координации между КРГ и правительством Ирака, такие как беспрецедентное сотрудничество, которое мы видим между пешмерга и силами безопасности Ирака в операции по освобождению Мосула", - говорится в заявлении КРГ. "Мы приветствуем дальнейшую практическую поддержку со стороны Багдада".

В заявлении также подчеркивается, что КРГ и пешмерга продолжают свои усилия в борьбе с ИГ, и будут придерживаться этой позиции, пока исламские джихадисты угрожают существованию людей Курдистана и Ирака.

В конце заявления офис представительства КРГ в США подчеркивает: "Это демократическое право народа Курдистана - провести референдум о своем будущем, и те, с кем мы встречались в Конгрессе США, не отрицали этого факта".

Референдум по независимости Иракского Курдистана состоится 25 сентября 2017 года.

kurdistan.ru

Курды ждут от Москвы реакции на новую операцию Турции

Курдские силы рассчитывают, что Россия отреагирует на очередную военную кампанию Турции, нацеленную на захват подконтрольного им Африна на севере Сирии. "Курды будут сопротивляться, они готовят оборону, но возникает вопрос и к таким великим державам, как Россия и США, – как они смотрят на действия Турции?" – заявил "НГ" эмиссар курдской партии "Демократический союз" в Москве Абд Салам Али.

Анкара уже завершила подготовку к новой экспансии на северо-западе Сирии. По данным газеты Yeni Safak, турецкие силы совместно с фракциями Сирийской свободной армии планируют двинуться на запад и взять город Тель-Рифаат и авиабазу Менах, которые находятся под контролем курдских вооруженных формирований.

"Жестокие бои ожидаются как раз за эти две цели, расположенные в стратегически важной точке региона", – пишет Yeni Safak. В этих районах уже зафиксированы перестрелки между турецкими и курдскими военными. Впрочем, в прессе уточняется, что Анкара хочет изолировать Африн, а не брать его штурмом.

Тем не менее курды видят в таком развитии событий попытку целиком овладеть анклавом, входящим в их автономию под названием Рожава. "Похоже, Турция планирует начать захват Африна, – предположил в разговоре с "НГ" член Национального конгресса Курдистана Фархат Патиев. – Это может вызвать большой резонанс, но, видимо, Эрдогана это уже не беспокоит". По его словам, с помощью операции в Африне турецкая сторона хочет сорвать кампанию по освобождению неформальной столицы "Исламского государства" (ИГ, запрещено в РФ) Ракки, в которой участвует значительная часть курдских военных формирований. Пока что, по словам Патиева, жители Африна готовятся к худшему варианту развития событий.

Собеседник "НГ" подчеркнул: сирийские курды ждут деятельной помощи со стороны России. По его словам, молчание или бездействие Москвы очень чувствительно воспринимается курдским народом. "Курды надеются, что Россия все-таки поможет реализовать проект Сирийской Федерации (предложение по федерализации Сирийской Арабской Республики. – "НГ"), найдя общий язык с США по данному вопросу", – отметил Патиев. Однако для этого, по его словам, необходимо защитить Рожаву, уничтожить ИГ и другие исламистские группировки, которые ведут боевые действия в Сирии. Напомним, что российские военные, по некоторым данным, присутствовали в районе Африна, однако покинули кантон (курдская административная единица) незадолго до последних событий.

В российской экспертной среде считают, что ослабление курдов в Африне выгодно как Анкаре, так и официальному Дамаску. "Там сосредоточено достаточно сил для того, чтобы держать оборону, – пояснил "НГ" руководитель отдела исследования ближневосточных конфликтов Института инновационного развития Антон Мардасов. – Предыдущие попытки Турции с опорой на сирийскую оппозицию взять тот же Тель-Рифаат гасились. Сейчас вопрос в том, какие силы будут привлечены турками. Если они бросят туда свои войска, то это усложнит оборону". При этом эксперт считает, что сценарий с изоляцией Африна вполне возможен. "Турция заблокировала там дороги некоторое время назад, – отметил Мардасов. – Более того, примерно то же делают и правительственные войска. Дамаск тоже может начать наступление, отнять какие-то территории в Африне".

Аналитик напоминает: несмотря на то что территориально Африн представляет собой анклав, между ним и другими частями курдской автономии налажено сообщение. Более того, отряды кантона даже числятся в составе многонациональной коалиции "Демократические силы Сирии" (ДСС), которая в настоящее время в координации с США ведет наступление на Ракку. "Нападение на Африн может спровоцировать резкую реакцию со стороны курдских сил, – предположил Мардасов. – Они могут просто приостановить операцию по штурму Ракки и сказать американцам: "Сделайте что-нибудь!" Правда, неизвестно, отдан ли Африн на откуп американцам. Ранее вообще проходила информация, что он уходит в сферу влияния России. Однако так или иначе США придется реагировать".

Западные аналитики считают, что нападение на Африн исключено. "Я не понимаю, как они (то есть турецкие власти. – "НГ") могут атаковать Африн и при этом не втянуть Россию в ссору, – заявил "НГ" научный сотрудник Королевского объединенного института оборонных исследований (RUSI) Майкл Стефенс. – Поэтому, возможно, концентрация внимания на Тель-Рифаате и на паре небольших городов вокруг Аазаза была бы более разумной. Думаю, операция будет достаточно ограниченной по масштабу. Африн – это не такое простое место для нападения из-за его территории". Эксперт также усомнился, что операция Турции повлияет на работу с "зонами деэскалации", согласованными в Астане.

"Но это серьезное отвлечение от более крупных стратегических вопросов, – отмечает Стефенс, комментируя действия турецких властей. – Они уже остановили объединение кантонов, так что сейчас просто идет игра за дополнительные небольшие участки территории. Полагаю, Эрдоган может представить это как победу и сказать, что безопасность Турции была обеспечена".

kurdistan.ru

"Независимый Курдистан — не проект США и Израиля, а курдская мечта"

На вопросы ИА REGNUM о перспективах Эрбиля после референдума ответил Сартип Халис Хусейн — директор департамента магистратуры, аспирантуры и докторантуры министерства высшего образования Иракского Курдистана, преподаватель кафедры международных отношений Lebanese French University

ИА REGNUM: 25 сентября 2017 года в Иракском Курдистане пройдёт референдум о независимости. Почему руководство остановилось именно на этой дате?

Руководство Курдистана остановилось именно на этой дате поскольку высшая комиссия по выборам и референдуму Курдистана заявила, что ей необходимо более 100 дней для подготовки к голосованию. А что касается целей самого руководства, то оно остановилось именно на этой дате из-за нескольких причин.

Во-первых, грядёт окончание большой войны. Ведь в истории международных отношений государства создавались после продолжительных конфликтов. Так было, например, по итогам Тридцатилетней войны 1618 — 1648 гг., а также после Первой мировой войны, создавшей современный Ирак, Турцию и Сирию, и после Второй мировой войны, когда было провозглашено государство Израиль. Более того, в ходе холодной войны на политической карте мира появилось порядка 15 новых государств. В настоящее время война опять охватила Ближний Восток и после её окончания карта региона также будет изменена с появлением новых государственных образований. Поэтому Иракский Курдистан идёт на референдум. Ведь следующий такой шанс может выпасть лет через сто. И то не факт. Надо бережно относится к времени и использовать исторический шанс.

Во-вторых, с геополитической точки зрения Курдистан очень важен для великих держав. И речь идёт о том, чтобы Эрбиль отстаивал собственные интересы, которые нередко пересекаются со стратегией великих держав на Ближнем Востоке.

В третьих, Курдистан богат природными ресурсами (главным образом — нефть и газ), которые привлекают внешних игроков.

В четвертых, внешняя политика Иракского Курдистана находится на подъеме. У нас хорошие отношения с США, Россией, Францией, Турцией и другими странами.

В пятых, Курдистан руководствуется правом нации на самоопределение, которое закреплено в современном международном праве.

В шестых, меняется региональная ситуация. Очевидно, что на фоне конфликта Ирана с Саудовской Аравией и Турцией, которые усилился из-за проблем с Катаром, региональные державы не обращают пристального внимания на вопрос о независимости Курдистана.

В седьмых, правительство Ирака грозит Курдистану заморозкой бюджета. И сейчас выделение бюджетных средств также приостановлено. Багдад рассматривает курдов в качестве гостей, а не как собственных граждан. Поэтому, на мой взгляд, сейчас самое удачное время для референдума и независимости. Тем более что международная реакция на готовящийся референдум не является негативной. Однако лоббистам Курдистана следует активизироваться, поскольку поддержка великих держав оставляет желать лучшего.

ИА REGNUM: Как референдум в Иракском Курдистане скажется на отношениях Эрбиля с Тегераном?

Иран — наш сосед. Это важная страна, равно как США, Франция и Россия. Причем для самого Эрбиля позиция Тегерана и Анкары имеет особое значение. В настоящее время Иран выступает против референдума в Курдистане, поскольку рассматривает его как западный проект. Тегеран опасается того, что независимый Курдистан может обернуться внутриполитическими вызовами. Ведь в Иране курдского населения больше, чем в самом Ираке. А референдум о независимости в Иракском Курдистане может сподвигнуть иранских курдов к требованию больших политических прав, полагают в Тегеране. Более того, Иран видит в создании курдского государства американский и израильский след.

Иракский Курдистан должен показать Ирану, что создание курдской государственности никак не будет угрожать Тегерану. Это не западный проект, а мечта курдов, сугубо курдский проект. Эрбиль делает ставку на тесные отношения с Тегераном, развитие дипломатических контактов, чтобы продемонстрировать дружбу. У двух стран есть общие торговые и коммерческие интересы, а также исторические и культурные связи.

Будет совершена большая ошибка, если Иракский Курдистан полностью поставит на Запад. Надо сохранять баланс в отношениях с великими державами — Ираном, Турцией, США и Россией.

ИА REGNUM: Иран строит железную дорогу в Сирию через Иракский Курдистан. Какие перспективы усматривает Эрбиль в данном проекте?

Я считаю, что Курдистан нуждается в дружбе с Ираном. Эрбиль не против этого проекта. Надо Иран поддержать, чтобы он не возражал против образования независимого Курдистана. Следует развивать торговые отношения. Хотя сам проект железной дороги воспринимается сложно, поскольку Тегеран тяготеет к союзу с Багдадом и Дамаском. А что касается Турции, США и Саудовской Аравии, то они выступают против проекта. Здесь Курдистану надо проявить осторожность.

ИА REGNUM: Турция ревностно относится к перспективам курдской государственности на Ближнем Востоке. Готов ли Эрбиль к обострению отношений с Анкарой? Иракские курды просчитывают конфликтный сценарий с Турцией?

Турция заявляла, что она против референдума о независимости, но фактически Анкара не против, поскольку Курдистан поставляет нефть через Турцию. Чтобы не портить отношения с Ираком и Ираном, Турция будет возражать, но только на словах. Фактически она референдум поддерживает, потому что это открывает большие торгово-экономические перспективы между Анкарой и Эрбилем.

Турция согласна создать курдское государство под собственным контролем. Для неё это лучше, чем под контролем Ирана, потому есть понимание того, что Курдистан неизбежно появится на политической карте мира — сегодня или завтра. Поэтому Анкара его поддерживает, чтобы вынести курдский вопрос за пределы Турции. С другой стороны, я думаю, что руководство Курдистана назначило референдум на сентябрь 2017 года после того, получило согласие Турции, России, США и Франция. Без их одобрения власти Курдистана не пошли бы на данный шаг.

ИА REGNUM: "Роснефть" подписала соглашение с Эрбилем по разработке нефтяных месторождений. Это новая страница в отношениях России и Иракского Курдистана, или же речь идёт о рядовой коммерческой сделке? По какому маршруту курдская нефть пойдёт на мировой рынок?

Россия на протяжении последних десяти лет играет большую роль на Ближнем Востоке. У Москвы есть своя стратегия в регионе. Поэтому Курдистан заинтересован в развитии торговых отношений с Россией. Ведь у коммерческие связи будут толкать вперед и политические контакты между странами.

Курдистан располагает внушительными запасами нефти и газа, в которых нуждается Евросоюз. С учетом того, что большая часть нефти и газа европейские страны закупают у Москвы, она заинтересована в усилении своих позиций в Курдистане. В противном случае её место займут компании из США и ЕС, который заинтересован в поставках нефти и газа, альтернативных российским. Курдистану важно получить поддержку России в вопросе признания независимости.

Иракский премьер объявил о конце исламского халифата

Премьер-министр Ирака Хейдар аль-Абади заявил в четверг, что халифат "Исламского государства" (ИГ) в Ираке закончился после того как иракские силы взяли под контроль символическую мечеть в мосульском районе Старый город.

"Возвращение мечети аль-Нури и минарета аль-Хадда нации знаменует собой конец состояния лжи ДАИШ [ИГ]", - говорится в заявлении Абади.

Три года назад лидер ИГ Абу Бакр аль-Багдади объявил исламский халифат в центральной мечети Мосула - Мечети Аль- Нури.

Иракский премьер также пообещал, что иракские силы будут продолжать преследовать исламских боевиков, чтобы уничтожить их или заставить сдаться.

Абади, являющийся командующим иракской армии, утверждает, что до полного освобождения Мосула осталось всего несколько дней. Более восьми месяцев иракские силы при поддержке авиаударов международной коалиции освобождают Мосул от боевиков ИГ. ***kurdistan.ru***

Иранское телевидение распространило подтверждающие гибель главаря ИГ фото

Фотографии, подтверждающие гибель главаря террористической группировки "Исламское государство" (ИГ, запрещена в РФ) Абу Бакра аль-Багдади, распространило в четверг иранское телевидение. На сайте иранской телерадиовещательной корпорации ИРИББ опубликованы два фотоснимка тела аль-Багдади и две его прижизненные фотографии.

Ранее некоторые информационные источники подтвердили гибель аль-Багдади со ссылкой на Али Ширази - представителя верховного лидера и главнокомандующего ВС ИРИ аятоллы Али Хаменеи в спецназе "Аль-Кудс" Корпуса "стражей исламской революции" (КСИР, элитная составляющая ВС Ирана).

В середине июня в Минобороны РФ сообщили, что в конце мая в Сирии в результате российского авиаудара, по предварительным данным, был уничтожен лидер ИГ и 300 боевиков. ***kurdistan.ru***

Дети-смертники убиты на свадьбе в Анбаре

Два террориста-смертника были застрелены при попытке совершить теракт на свадьбе в иракской провинции Анбар. Источник в силах безопасности Анбара сообщил, что полицейские убили двух террористов-смертников "Исламского государства" (ИГ), которые пытались взорвать себя на свадебной церемонии в районе Аль-Долаб. Оба смертника были подростками в возрасте до 15 лет.

ДИПЛОМАТ

№ 16 (390) 3-9 Июль 2017 ОБЩЕСТВЕННО-ПОЛИТИЧЕСКАЯ ГАЗЕТА

Масуд Барзани: Время покончить с принудительным включением курдов в Ирак

Президент Иракского Курдистана Масуд Барзани заявил, что на сентябрьском референдуме Курдистан воспользуется своим правом на независимость, и попросил международное сообщество уважать "демократическое решение народа Курдистана".

В статье, опубликованной в "Washington Post" в среду, Барзани затрагивает факторы, побуждающие курдов планировать референдум, и уверяет соседние страны, что опрос не изменит их границы.

"25 сентября народ Иракского Курдистана примет решение на обязательном референдуме, хочет ли он независимости или остаться частью Ирака", - пишет президент Барзани. "Голосование разрешит конфликт, столь же старый, как и само иракское государство, - между стремлениями курдского народа и правительства в Багдаде, которое долгое время рассматривало курдов как менее полноценных граждан страны".

Президент Курдистана заявил, что опрос никому не угрожает, скорее он "может сделать изменчивый регион более стабильным".

"Это не изменит границ какого-либо соседнего государства и, если это [референдум] будет сделано, сделает более сильными отношения между иракскими арабами и курдами".

В своей статье Барзани говорит об истории борьбы курдов за независимость в 20-м веке и об аннексии их земель в Турцию, Иран, Сирию и Ирак против их воли.

Затем он рассказывает, как курды региона Курдистан на протяжении десятилетий надеялись на реальное разделение власти с иракскими правительствами, но вместо этого подверглись нарушению их прав со стороны иракских администраций, в том числе, преступлениям, совершенным после падения режима Баас в 2003 году.

Президент Барзани ссылается на конституцию Ирака, разработанную после 2003 года, как на главную гарантию защиты автономии курдов и прав всех иракцев. Однако, добавляет он, конституция нарушалась иракскими правительствами в течение 14 лет.

"Четырнадцать лет спустя Багдад не выполнил ключевые положения этой конституции, и у нас есть все основания полагать, что этого никогда не будет", - заявляет Барзани. "Этот провал политической системы также несет повинен в резком ухудшении отношений между суннитами и шиитами, что привело к возникновению "Исламского государства" с катастрофическими последствиями для всех иракцев, включая курдов".

В другой части своей статьи Барзани объясняет утверждение о том, что единство Ирака как лучшая защита иракских граждан "не поддерживается опытом".

Он ссылается на то, что иракское правительство отказалось от военной и финансовой поддержки Курдистана во время наступления "Исламского государства" (ИГ) на Курдистан в 2014 году.

Сотрудничество между силами Курдистана пешмерга и иракской армией в битве против ИГ "представляет собой образец того, как курды и арабы могут сотрудничать в будущем", - считает Барзани, - "Пешмерга и иракская армия были в союзе равных".

Он также обещает, что сотрудничество Курдистана с другими основными действующими лицами в войне против ИГ будет продолжаться.

Что касается шагов, которые последуют за предстоящим референдумом, Барзани пишет, что после переговоров с Багдадом и консультаций с соседями и международным сообществом, будут определены сроки и условия провозглашения независимости Курдистана.

"В наших переговорах с Багдадом мы будем практичными. Вопрос о том, какая территория присоединяется к Курдистану, будет самой спорной проблемой при разделении", - отмечает Барзани, подчеркивая, что референдум поможет полностью осуществить статью 140 конституции Ирака, которую федеральное правительство не выполнило, как было обязано, до 31 декабря 2007 года.

"Почти десять лет спустя мы предлагаем дать им такую возможность. Мы хотим включить в Курдистан только те территории, где народ в подавляющем большинстве хочет быть частью Курдистана, выражая это в свободном голосовании", - заявил президент Курдистана, добавив, что Курдистан не желает долговременного территориального спора с Ираком, который "мог бы отравить наши будущие отношения".

Президент Барзани также подчеркивает разнообразие Курдистана, говоря: "В Курдистане живут христиане, езиды, туркмены и шабаки, чьи отдельные идентичности признаны в наших законах".

В заключении президент Курдистана пишет: "После столетия попыток настало время признать, что принудительное включение курдов в Ирак не сработало ни для нас, ни для иракцев".

Он также просит США и международное сообщество "уважать демократическое решение народа Курдистана" в интересах как иракцев, так и людей Курдистана. *kurdistan.ru*

В Мосуле прогремел мощный взрыв

По меньшей мере 12 человек погибли, более 20 получили ранения при взрыве в Мосуле, сообщает агентство Франс Пресс со ссылкой на иракских военных медиков.

ЧП произошло в квартале Машахда. Террорист-смертник подорвал себя в толпе беженцев, пытавшихся покинуть осажденный город.

"Смертник внедрился в группу людей и устроил взрыв, чтобы они не смогли добраться до наших военных", — рассказал агентству представитель ВС Ирака. По данным военных медиков, среди пострадавших есть женщины и дети.

Телеканал Press TV сообщил, что иракской армии в субботу удалось организовать несколько безопасных коридоров, через которые мирные граждане смогут покинуть Мосул.

Ранее сообщалось, что иракские военные приготовились к решающему штурму центра города, где держать оборону остались менее 200 боевиков террористической группировки ИГ*. Операция в Мосуле ведется при поддержке международной коалиции во главе с США с октября 2016 года. В четверг премьер-министр Ирака Хайдер аль-Абади пообещал, что заявление о полном освобождении города прозвучит в ближайшие дни. *kurdistan.ru*

США проверяют предположения о гибели десятков людей при ударе коалиции по тюрьме ИГИЛ

Соединенные Штаты проверяют заявление сирийской независимой организации о том, что в результате авиаудара международной коалиции по тюрьме на востоке Сирии, которая находится под контролем "Исламского государства", погибли почти 60 человек, многие из которых предположительно были мирными жителями.

Как заявил официальный представитель коалиции полковник Джо Скрокка, миссия была "тщательно спланирована" с целью избежать жертв среди мирного населения, однако утверждения о погибших будут проверены экспертами коалиции.

Сирийская обсерватория по правам человека во вторник заявила, что в результате авиаудара коалиции по тюрьме ИГ в городе аль-Майадин на востоке Сирии погибли 57 человек.

Поскольку на фактическую столицу группировки, Ракку, в последние дни ведется активное наступление, большая часть руководства "Исламского государства", как сообщается, перебралась в аль-Майадин.

По словам Скрокки, удар по тюрьме был нанесен с целью пошатнуть способность ИГИЛ организовывать и провоцировать террористические атаки против коалиции, партнерских сил и на территории стран-участников коалиции. *kurdistan.ru*

TƏSİSÇİ VƏ BAŞ REDAKTOR:
TAHİR SÜLEYMAN
ÎMTÎYAZ Û SERNIVÎSAR:
TAHÎR SİLÊMAN
УЧРЕДИТЕЛЬ И ГЛАВНЫЙ РЕДАКТОР:
ТАХИР СУЛЕЙМАН
Tel: +994 50 352-33-18

Xüsusi müxbirlər:
Ramiz Qərib,
Tariyel Cəlil
Региональный корреспондент:
Усуб Тейфур
Müəlliflərin mövqeyi ilə redaksiyanın mövqeyi üst-üstə düşməyə bilər.

Ünvan: Bakı şəhəri Az1040, küçə S.Mehmandarov ev 25, mənzil 17
Navnîsan: Bakû Az1040, soqaq S.Mêhmandarov xani 25, mal-17
Адрес: Баку Az1040, улица С.Мехмандаров дом 25, кв.-17

Qəzet "Diplomat" qəzetinin bilgisayar mərkəzində yığılıb səhifələnib və "Mətbuat" mətbəəsində çap olunmuşdur.
e-mail: hewler@mail.ru
Şəhadətnamə: NFŞ 005004966
BUSB-un Sabunçu rayon filialı
VÖEN 1800061582
H/h 438010000
Sifariş: 1500